

KP

26

K Y R K P R E S S E N

TORS DAG 19 DECEMBER. NR 26/2019

**Julens
program i din
församling
s. 11-18**

**Präster, doktorer
och en biskop har
suttit i hans klassrum**

Sidan 2

**Julens mest lästa
text som du aldrig
förr har hört den**

Sidan 8

SPRIDER LJUSGLÄDJE

Sidan 22

**Eva Biaudet tilltalas av moders-
kärleken i julevangeliet** Sidan 18

**Biskopsparet träffades
under julgranen** Sidan 6

**Fler församlingar testar
mobilkollekt** Sidan 4

BÄSTA MEDLEM I AGRICOLA SVENSKA FÖRSAMLING!

Under år 2020 kommer din församling inte att prenumerera på Kyrkpressen åt sina medlemmar. Men vill du få tidningen i postlådan också under år 2020 så erbjuder vi ett rabatterat pris åt medlemmar i Agricola svenska församling. **Priset är 50 euro för 26 nummer.** Beställ genom att skicka namn och adress till prenumeration@kyrkpressen.fi eller ring tfn **040 831 6614**.

Präster, doktorer och en biskop har suttit i hans klassrum

Sidan 2

Julens mest lästa text som du aldrig förr har hört den

Sidan 8

SPRIDER LJUSGLÄDJE

Sidan 22

Eva Biaudet tilltalas av moderskärleken i julevangeliet Sidan 18

Biskopsparet träffades under julgranen Sidan 6

Fler församlingar testar mobilkollekt Sidan 4

Född och bosatt i Bennäs. **Tidigare** lärare i religion och psykologi. **Med och organiserar** nya Pedersöre församling.

.....

Såväl biskopen som ett antal kyrkoherdar och akademiker känner honom som sin religionslärare. Egentligen ville han bli biolog, men många små ögonblick stakade ut vägen till Sursikbacken.

TEXT: **EMELIE WIKBLAD**
FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

Nära järnvägsstationen i Bennäs ligger huset där Roger Eriksson växte upp. Hans mamma såg till att dörren till deras hus alltid var öppen.

– Alla fick komma in, men de som var onyktra fick sitta i farstun.

Hon var söndagsskollärare i byns baptistförsamling Betel. Hans pappa hörde till lutherska kyrkan.

Som barn blev både Roger och systern döpta och som åttaåring gick han i två söndagsskolor och två juniorklubbar. Skillnaderna mellan samfunden var inget han märkte som barn. Båda söndagsskolorna leddes av två tanter och följde samma upplägg. Med baptismen följde en del stränga regler: dans var förbjudet, liksom film.

– Jag glömmer aldrig hur dåligt samvete jag hade när jag varit och sett på ”Finlands järnvägar 100 år”, säger han och skrattar.

Senare kunde han känna igen det här hos ungdomar från väckelserörelserna som satt i hans klassrum.

I tonåren fick syskonen själva välja sin väg. Roger blev konfirmerad, hans syster döptes i Betanieförsamlingen i Jakobstad.

Ögonblicken som avgjorde

Han hade tagit studenten, fullgjort sin värnplikt och skulle börja läsa på inträdesprovet i biologi – och konstaterade: oj, vad mycket tentamenslitteratur, hur ska jag orka?

– Så öppnade jag Kyrkpressen och där stod: ”Ansökningstiden till Teologiska fakulteten går ut. Antagning på basen av betyg.”

– Jag visste inget om vad teologi var när jag började. Man skulle studera, det var det viktiga.

Var det en slag vägledning? Det vet han inte. Det var först efteråt hans mamma berättade att han re-

FÖR SNÄLL SOM

dan som femåring sagt ”jag ska bli präst”.

– Men jag blev ju inte präst, och det har sin historia.

Det var efter det första året som religionslärare i Sursik – där han undervisat varenda klass i högstadiet och alla i gymnasiet – som de ringde från domkapitlet och frågade om han ville bli prästvigd.

– Jag var så totalt slut så det fanns inte en chans. Och varför skulle jag bli prästvigd? Jo, de hade behov av vikarier i Pedersöre prosteri den sommaren. Så jag tackade nej.

Andra gången var det den nyblivna biskopen Erik Vikström som erbjöd honom prästvigning om han kom till Borgå och höll en lektion i gymnasiet. Det blev aldrig av och biskopen konstaterade senare: Det var inte din väg i livet.

Egentligen skulle Roger Eriksson inte bli lärare heller. Efter studierna hade han och hans fru Bodil bestämt sig för att stanna i Åbo. Han jobbade som assistent vid fakulteten, hon hade jobb på Steinerbiblioteket.

Men på hösten ringde hans goda vän från Vasa övningskola och sa: ”Nu är det så Roger, det blir ingen auskultering i religion om vi inte får en till hit.”

– Än idag vet jag inte varför jag for, om jag var för snäll.

På sportlovet var de i Bennäs hos hans föräldrar. Ute i byn mötte han skoldirektören Vidar Palm.

»Men jag blev ju inte präst, och det har sin historia.«

”Har du kompetens för att bli religionslärare? Nå, då inrättar vi ett lektorat i Pedersöre gymnasium, om du söker det.” Några dagar senare erbjöds Bodil en bibliotekarietjänst i Pedersöre.

– Och då flyttade vi hem. Några få sådana ögonblick och där satt jag sen och blev religionslärare.

Även efter pensionen tycker han om att följa med var hans elever hamnat. För några år sedan fick han åka till Ständerhuset i Helsingfors och ta emot en utmärkelse för förtjänstfullt arbete. Då räknade han att det var ett fyrtiotal teologer som någon gång suttit på hans religionstimmar – idag är de ännu fler. Bland dem finns till exempel nuvarande biskopen Bo-Göran Åstrand, flera kyrkoherdar, doktorer och blivande doktorer.

– 2005 eller 2006 var jag på en religionslärardag. Vi var tjugo anmälda till kursen – åtta var före detta studerande från Pedersöre gymnasium.

Något av det han är mest stolt över är de kvinnor med rötterna i Pedersöre prosteri som blivit präster, trots att de kommer från en trakt som klassas som ganska konservativ.

Livet är inte perfekt – men det blir jul ändå

JAG OCH MIN FRU Karin har flyttat från Jakobstad till Borgå. Här är fint. Det ser vi särskilt nu i december då vi promenerar omkring i julstaden Borgå på kvällarna tillsammans med vår bruna labrador Doris. Vackra ljusdekorationer och julmarknaden är sådant som alla blir glada av att se. Första gången jag såg Borgå var då jag i skolan fick en ask med oljekrutor. Domkyrkan och bodarna var färgglatt återgivna utanpå asken. Då kunde jag inte tro att mitt hem en dag skulle ligga 100 meter från den kyrkan.

Det jag måste erkänna att jag ändå saknar är de stora symbolerna tro, hopp och kärlek som lyser över Storgatan i Jakobstad. När de tänds vid första advent har jag känt att nu blir det jul. Men, alltid lyckas inte arrangemanget lika bra. För några år sedan ändrades placeringen och av någon anledning hängde inte julsymbolerna riktigt i en rak rad. En bekant sade till mig när vi träffades på gågatan: Hänger de inte lite snett?

Jag tittade en extra gång. Jo, han hade rätt. När jag såg riktigt noga, så såg jag att helt rak var ju inte raden med tro, hopp och kärlek. En av symbolerna var liksom lite på sidan och gjorde att raden såg aningen sned ut. Efter det lade jag märke till saken flera gånger när jag gick genom stadens centrum. Men hade ingen påpekat det, så hade jag knappast märkt hur det såg ut.

»Det kommer alltid att finnas något som hänger lite snett.«

DET ÄR LITE som med livet. För inte heller det är spikrakt. Hur vi än försöker och anstränger oss blir inte allt som vi tänkt oss. Tron på Gud och tron på framtiden kan få sig en törn. Hoppet om att något vi väntat länge på skulle bli just så perfekt vi drömt om kanske får sprickor i kanten. Och vår kärlek kanske inte är så varm och stark varje dag.

Allt det här kallas vardagsliv. Det vanliga livet som vi delar med varandra. I den här världen är det få saker som är spikraka och perfekta. Och hur vi än anstränger oss kommer nog inte den dagen när allt skulle vara precis som vi önskat oss. Det kommer alltid att finnas något som hänger lite snett och inte riktigt är som vi vill att det skall vara.

Jag tänker att det är befriande att komma ihåg det. Nu är inte tid för att sträva efter en perfekt jul! Istället får vi vara glada över att vi finns just nu och får dela livet med varandra. Då kan ljuset och värmen komma in genom de sprickor och brister som finns i våra liv. Och då blir det så tydligt att vi behöver varandra.

VINTERNATTENDÅ Jesus föddes var det mesta inte perfekt. Det hade varit bråttom, det var trångt och förberedelserna hade knappt börjat. Ändå blev den natten den finaste någonsin i vår värld. Det var som om Gud hade sagt: "Jag är här nu!" Maria och Josef, herdarna, änglarna och djuren, alla var glada. Det större och djupare perspektivet på livet öppnade sig. De såg att de inte var ensamma. De hade varandra och de hade Jesus Kristus som lovar att vara med oss alla dagar i livet.

Låt oss därför fira jul med varandra. Låt oss visa gästfrihet, omtanke och barmhärtighet. Då gör det inget fastän inte allt är spikrakt och perfekt.

Bo-Göran Åstrand är biskop för Borgå stift.

Han hade på radion i klassrummet när kyrkomötet röstade om kvinnor kunde bli präster. Första gången blev det nej – då klappade pojkarna i klassen i händerna.

– Andra gången var det flickorna som applåderade.

Själv har han aldrig reflekterat över begreppet kvinnliga präster.

– Det var en sådan självklarhet. I baptistkyrkan steg den upp som hade förutsättningar att förkunna och predika, och i söndagsskolan var kvinnor lärare. Så när den diskussionen började var den totalt främmande för mig.

Men han förutspår att en del av traktens blivande teologer snart kan bli en utmaning för kyrkan och biskopen. Kommer de unga män med rötter i laestadianska väckelsen som vill bli präster att kunna acceptera samarbete med kvinnliga kollegor?

– På sätt och vis är det ju bra att Bo-Göran har kunskap om det här området den dag han står inför det.

Organiserar nya församlingen

Roger Erikssons motto som lärare var att man bara behöver kunna motivera sina elever, då gör de resten själva. En givande diskussion är kanske viktigare än att hinna igenom allt som

står i lektionsplanen. Han har ett kännspakt skratt som är bekant för alla före detta elever. Något av det han saknar mest med lärarjobbet är de möten som kunde uppstå under tidiga morgnar och raster.

– Då jag öppnade dörren till klassrummet och började förberedelserna för första lektionen var det nästan alltid någon som kom in och hade någonting att prata om eller som bara ville sitta där. Man fanns där och ibland utbytte man några tankar.

Han är fortfarande fullt sysselsatt, med styrelseuppdrag för Kårkulla och Folkhälsan, som viceordförande i gemensamma kyrkofullmäktige och nu även som representant i organisationskommittén som arbetar med församlingsfusionen i Pedersöre.

– Det är bra att ha något kvar. Det skulle ha blivit så abrupt om jag skulle ha slutat med allting på en gång. Då kan det hända att jag skulle ha börjat intressera sig för sådant som varför kommunen inte sköter diket här utanför huset.

I kommunpolitiken har han tackat för sig.

– Jag tror jag var en bättre lärare än politiker, jag var nog för snäll som politiker. Men jag har haft nytta av att veta vad som hänt i samhället och kunnat knyta an till det i min undervisning.

NOTISER

Stina Lindgård fick Pro ecclesia-medalj

Kyrkostyrelsen har beviljat Pro ecclesia-utmärkelsen till fyra personer. En av dem är **Stina Lindgård** som är kyrkoherde i Agricola svenska församling.

De tre övriga som får Pro ecclesia-medaljer är fältprästen **Vesa Aurén** (S:t Michels stift), redaktören **Matti Finskas** (Esbo stift), juristen och juris licentiat **Lauri Koppo-**

nen (Helsingfors stift). Kyrkostyrelsen förlämnar Pro ecclesia-medaljen till personer som förtjänstfullt bedrivit kyrkans arbete. I praktiken förutsätter det verksamhet i kyrkan på lokalt, regionalt eller nationellt plan.

NICKLAS STORBJÖRK

Donation gav Esse församlingshem orgel

En donation på ett sexsiffrigt belopp av två privatpersoner har gett församlingshemmet i Esse en orgel.

– Med den ekonomi som vi haft i Esse församling hade vi inga möjligheter att skaffa en orgel till församlingshemmet. Därför är det en stor och en fin gåva som vi är glada över, säger kyrkoherde **Kaj Granlund**.

För donationen har församlingen köpt en virtuell orgel med ljudsamplingar från fem olika kyrkor i Europa. Det innebär att man kan ställa in orgeln efter den typ av musik som man ska spela, till exempel klassisk, barock eller modern.

– Det handlar om en holländsk Mixtuur orgeln, det största modellen som importeras till Finland.

Orgeln installeras i december och ska provspelas och ljudanpassas efter det. Invigningen är planerad i februari eller mars.

JOHAN SANDBERG

Kyrkans mediestiftelse stöder program om utsatta

I sina produktionsstöd hösten 2019 uppmärksammar Kyrkans mediestiftelse produktioner som berättar om samhällsminoriteter och människor som kämpar med olika problem. Två av mediestiftelsens tre största produktionsstöd gick den här gången till produktioner på svenska, den ena en programserie för barn.

Moilo Ab får produktionsstöd på 10 000 euro för programserien *Pojken som kunde tala med bil*. Den handlar om en femårig pojke som med sin mamma lever under knappa förhållanden. Han börjar han tala med bilarna i bilservicen i huset där de bor. Manus till programserien har skrivits av **Suzan Aledin** och producent är **Petra Holm**.

Manusförfattaren och regissören **Sonia Stenius** och producent **Joel Rahkonen** fick också 10 000 euro i produktionsstöd för tv-dokumentärserien *Varför jag mår så satans dåligt* som handlar om ångest som det är svårt att finna orsaker till. Med den sexdelade serien vill Stenius och Rahkonen bryta tabun och reda ut varför så många unga och unga vuxna idag lider av psykisk ohälsa.

Kyrkans mediestiftelse beviljade sammanlagt 71 000 euro i produktionsstöd till 15 olika programprojekt.

KYRKLIG TIDNINGSTJÄNST

Fler testar kon

Snart erbjuder fler församlingar möjligheter att ge kollekt utan kontanter. Inte med bankkort, men nog med mobiltelefon.

TEXT: EMELIE WIKBLAD

Kontantlös kollekt var på tapeten för flera år sedan, men det visade sig att kortbetalning var för dyrt och klumpigt för församlingarnas ändamål. Istället beslöt många att vänta in nya tekniska framsteg. Nu är det på flera håll möjligt att skänka kollekt med smarttelefon, och småningom nappar fler församlingar tag i trenden. Föregångare finns bland annat i Tammerfors, där man i vissa mässor kunnat ge kollekt via en mobilapp sedan 2018.

En utmaning för de mobila betalningssätten är att penninginsamlingslagen endast tillåter att kollekt bärs upp bland de personer som deltar i en religiös sammankomst.

Ge kollekt eller betala loppisvaror

I Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet har man sedan flera år funderat på kontantlösa betalningsalternativ. Förvaltningsdirektör **Diana Söderbacka** berättar att utmaningarna dels varit att hitta ett bra system som skulle fungera oberoende vilken bank människor har, dels hur man skulle garantera att penninginsamlingslagen följs.

Nu har samfälligheten gjort avtal om ett system för mobilbetalning.

– Jag tror inte det kommer vara någon rusning, men förhoppningsvis kommer yngre människor använda den, säger Diana Söderbacka.

I våras testade Jakobstads finska församling konceptet i samarbete med Finska Missions-sällskapet. Istället för att lägga en slant i kollektlåven kunde den som ville skänka en gåva till Missions-sällskapet med mobilen – så fick de en bild av hur det skulle kunna fungera när samfälligheten själva tar i bruk betalningsappen. Vid det här tillfället var det ändå inte så många som utnyttjade möjligheten.

– I princip tyckte många att det är bra. Speciellt yngre människor har inte kontanter med sig till kyrkan. Tanken är att utveckla det vidare och börja använda det, säger kyrkoherde **Lotta Endtbacka**.

Nu har också Esse församling börjat testa mobilkollekt.

– Eftersom det är så nytt är det inte så många som testat det ännu, säger kyrkoherde **Kaj Granlund**.

Han berättar att flera frågat efter kontantlösa betalningsmöjligheter, i första hand yngre men också lite äldre församlingsbor.

– I och med församlingssammanslagningen tyckte vi att nu ska vi pröva på det.

Församlingarna har funderat en del på det praktiska, som på vilket sätt man i gudstjänsten informerar om kollekten så att pengarna når fram och man följer lagen. Kaj Granlund berättar att gudstjänstformulären som trycks

FOTO: ARKIVBILD OCH UNSPLASH

upp för den nya Pedersöre församling kommer innehålla en länk till mobilkollekten. Efter som formulären samlas in efter mässan och stannar i kyrkan bör det lösa det juridiska.

Mobilbetalningar har även andra användningsområden. Diana Söderbacka berättar att appen också kommer kunna användas som alternativ till exempel i församlingarnas loppisverksamhet, där man hittills bara kunnat ta emot kontanter.

Mindre kontanter att hantera är en fördel också för församlingarna, som då sparar in på serviceavgifterna till banken. En bra lösning på sikt, tycker Kaj Granlund – men intygar samtidigt att kollektlåven inte kommer att försvinna.

»Kollektlåven kommer inte försvinna.«

kontantlös kollekt

Kontantlös betalning dröjer i Helsingfors

För drygt två år sedan var Petrus församling i Helsingfors med i samfällighetens pilotprojekt; de fyra försöksförsamlingarna hyrde en kortbetalningsterminal, som stod på en ställning vid ingången till kyrksalen.

Kyrkoherde **Daniel Björk** kommer inte ihåg hur många gudstjänstbesökare som utnyttjade möjligheten, men minns att det inte var ett fungerande system.

– Det var en hög månadshyra som inte på något sätt var motiverad med tanke på de summor som kollekten ger. Vi måste tänka mer kreativt.

Heli Harkko som arbetar inom Helsingfors kyrkliga samfällighets ekonomiförvaltning bekräftar att de höga löpande kostnaderna var en av orsakerna till att man inte fortsatt använda kortbetalning i kollekten. Församlingsborna tog inte till sig apparaterna, och att programmera dem upplevdes som arbetsdrygt.

– Efter pilotprojektet kom det nyheter om nya betalningsmedel, tekniska framsteg och

kommande lagändringar – så vi beslöt att vänta och se vad som skulle komma.

Daniel Björk tycker att det skulle vara på tiden att församlingarna tog i bruk digitala och flexibla kollektlösningar och hoppas att det blir verklighet så snart som möjligt. Han berättar att samfälligheten lovat hitta lösningar, men att församlingarna hittills inte sett något av det.

– Jag tycker själv och många kyrkoherdar med mig att vi är extremt efter med det här. Det borde vara en självklarhet.

Daniel Björk tror en delorsak till att utvecklingen gått trögt ligger i kyrkans självbild.

– Kyrkan ser sig som en stor institution. Vi borde mer se oss som små flexibla enheter som snabbt kan svara mot behov.

Heli Harkko berättar att samfälligheten har gjort avtal med en mobilbetalningstjänst – så där är det egentligen bara att köra igång.

– Appen lämpar sig särskilt för basarer och evenemang men vi kommer säkert testa den också i kollekt, även om den inte är helt idealisk för det ändamålet.

LEDARE

**NICKLAS
STORBJÖRK**

Vad kommer vi att minnas av år 2019?

ÅR 2019 ÄR SNART ett avslutat kapitel. Vad kommer vi att minnas av detta år ur ur vår kyrkas och ur Borgå stifts perspektiv?

Frågan om samkönad vigsel och frågor om sexuella minoriteter har under året som gått fortsatt väckt livlig diskussion inom kyrkan. Under året slog Norra Finlands förvaltningsdomstol fast att den evangelisk-lutherska kyrkan inte har rätt att straffa en präst som vigte ett samkonat par, och skulle högsta förvaltningsdomstolen gå in för samma linje ställs kyrkan i en delikat situation. Det är kyrkomötet som fattar beslut om kyrklig vigsel av samkonade par, och det är orealistiskt att tro att man skulle nå kvalificerad majoritet i frågan, varken för eller emot. Hur gör man då?

Också kyrkans deltagande i Pride-diskussionen och Päivi Räsäns gamla uttalanden om homosexualitet har under året väckt debatt om var yttrandefrihetens gräns går.

ÅRETS STORA HÄNDELSE ur ett Borgå stiftsperspektiv var det biskopsval som inledde året och som slutade med att Bo-Göran Åstrand i slutet av september vigdes till biskop efter Björn Vikström. Ur ett medialt perspektiv var biskopsvalet en bra sak för stiftet, det gav kyrkliga frågor synlighet i medierna och öppnade för en diskussion om kyrkans framtid. Valet visade samtidigt att stiftet fortsatt inte bara är geografisk utan också ideologiskt splittrat.

Stiftets församlingar fortsätter att minska i antal. Under året fattades beslut om två församlingsfusioner: i Kronoby och Pedersöre. Det är ekonomiska utmaningar snarare än samgångsiver som ligger bakom besluten. Församlingarnas ekonomiska utmaningar, och de stigande postkostnaderna, var också orsaken till att det här var första året Kyrkpressen utkom endast varannan vecka.

NÄR DETTA SKRIVS är det en dryg vecka kvar till jul. Vi på redaktionen håller precis på att lägga sista handen vid det tidning du nu håller i din hand. Hoppas julläsningen faller dig i smaken! Om tiden inte räcker till före jul går det ju att spara tidningen och plocka fram den senare. Från redaktionens sida vill vi i alla fall önska dig en riktigt fridfull jul – och naturligtvis rekommenderar vi att du spanar in sidorna 11–16, där du hittar information om vad som händer i din egen församling under julen. Våra kyrkor är som bäst när de är välfyllda, och det brukar de ju vara under julen.

Nicklas Storbjörk är redaktör på Kyrkpressen.

Biskopsparets käraste jultradition är att klä julgranen tillsammans. Det var nämligen så de först fick kontakt med varandra.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

Som att bo i ett jul-landskap

När vi besöker biskop Bo-Göran Åstrand och hans fru Karin i biskopsgården i Borgå är den första stora upplevelsen mötet med labradoren Doris. Hon är översvallande glad över gästerna, men samtidigt intensivt misstänksam mot Kyrkpressens redaktionschef som kommer utrustad med kamera och stativ. När hon blir ivrig glider hon omkring i salen så att mattorna korvar sig.

– När vi får många gäster åker Doris på hundpensionat. Det skulle bli för spännande annars, ler biskopen.

De har bott i biskopsgården i några månader, och småningom börjar den kännas som ett hem. Alla lådor är ännu inte uppackade i deras privata utrymmen på andra våningen. Representationsutrymmena på nedre våningen fylls ofta av gäster.

– De här rummen blir egentligen till först när gästerna stiger in. När de fylls av människor som umgås, skratrar och trivs, då är det rätt atmosfär. När de sista gästerna gått dröjer en fin och glad stämning kvar. Den känns som Borgå stift i ett nötskal,

säger biskop Bo-Göran Åstrand.

Innan de flyttade in i biskopsgården tätades alla fönster. Då uppstod ett helt nytt ljud.

– När det blåser hårt visslar det i fönstren, men det har vi vant oss vid, säger Karin Åstrand.

Det är en blåsig dag när Kyrkpressen besöker biskopsgården, och man kan tydligt höra ett ylande som påminner om tjutet från människor som åker berg-och-dalbana på avstånd.

– En Borgåbo hörde det där visslandet och ylandet och sa: Tog ni vargarna med er? skrattar biskopen.

Biskopsstaven följer med

Biskopens första månader har varit arbetsdryga, och han har haft många resdagar.

– För att hinna med allt de senaste veckorna färdas jag ibland nattetid, och sover på tåget. Jag förstår inte hur man kan dra de där strecken över Borgå stift så att man får ihop det till så många resor! Men jag prioriterar att vara ute på fältet och höra

»Jag satt och tittade på henne medan jag vävde världens längsta halsduk.«

hur medarbetarna har det i församlingarna. Jag försöker emellanåt ordna så att jag har ett samtalsrum någonstans i regionerna så att inte alla behöver sitta och köa utanför mitt arbetsrum på domkapitlet.

Karin Åstrand jobbar halvtid som diakoniarbetare i Agricola svenska församling. Det gör att hon ibland kan följa med sin man på resor.

– Jag följde till exempel med till Åland, och det var också roligt för mig att få träffa församlingsbor som jag inte träffat förr, men även gamla bekanta, säger hon.

Biskopsstaven följer med till alla ställen där biskopen deltar i gudstjänsten, för det är i gudstjänsten den ska användas. Den går behändigt nog att skruva i fyra delar.

– När jag tog fram den i sakristian i en församling jag besökte var det en yngre person som frågade: Har du en så där stor tvärflöjt? skrattar biskopen.

– Jag vill faktiskt ha den med mig. Symbolerna på staven berättar om Borgå stift, och påminner mig om det

Doris stirrar på kameran med mörk blick. När det kommer många gäster åker hon på hundpensionat.

sammanhang jag är satt att tjäna i. När jag använder den i gudstjänsten minns jag att det här inte är *mitt* jobb, utan ett uppdrag jag fått förtroende att göra tjänst i.

Borgå är ett riktigt jullandskap

Julen kommer Karin och Bo-Göran Åstrand att fira i biskopsgården. Barnen kommer till dem i Borgå, och det gör att det känns nästan som vanligt.

– Vi har nog aldrig tidigare firat jul någon annanstans än i Österbotten, konstaterar de.

– Vi har inte hunnit ställa till med så mycket jul än, men vi tröstar oss med att Borgå är så idylliskt att det är som att bo i ett jullandskap.

Har ni någon viktig jultradition som följer med er år efter år?

– Att vattna och klä julgranen tillsammans, säger Karin Åstrand och ler brett mot sin man.

– Ja, det var så vi träffades, skrattar han.

De gick i Evangeliska folkhögskolan i Vasa samtidigt.

Vill du träffa Borgå stifts nya biskop?

Biskop Bo-Göran Åstrand med fru Karin ordnar traditionell nyårsmottagning på biskopsgården, Kyrkotorget 11, på nyårsdagen 1.1.2020 kl. 13.30–15.30.

– Vi hade sett på varandra ganska länge och visste inte riktigt hur vi skulle få kontakt. Av en äldre kompis fick jag det här goda rådet: Du ska säga till Karin att du behöver hjälp med att klä skolans julgran, berättar biskopen.

Det gjorde han, och resten är historia. Bo-Göran Åstrand hade arbetat hårt för att få kontakt med henne hela hösten.

– Karing gick kursen ”Att lära mig väva”, och därför anmälde jag mig också. Den gick vi tillsammans och jag kunde sitta och titta på henne medan jag vävde världens längsta halsduk. Den har jag faktiskt kvar! skrattar han.

På julafton predikar biskopen i domkyrkan i Borgå.

– Och jag tänker inte stressa upp mig med att lyssna på tidigare biskopars predikningar. Predikan är ju bara en liten del av en julgudstjänst, just i den gudstjänsten blir det tydligt hur viktig musiken, psalmsången och gemenskapen är i en gudstjänst. Inget står och faller med en predikan. Det vill jag också säga som en påminnelse till alla präster som i dessa dagar tänker på vad i all världen de ska tala om.

Julens budskap kan ju kännas lite söndertjat. Vad skulle du säga om någon frågade vad julen handlar om?

– Då är det de enkla och stora sakerna som stiger fram. Det är Guds stora kärlek som inte gör skillnad på människor, och det är den kärlek och omtanke vi ska visa för varandra. Ju längre jag lever desto tydligare blir det att julen kan se väldigt olika ut. Bekymren och problemen i en familj försvinner ingenstans bara för att det blir jul, men vi får ju ändå finnas till för varandra.

”Allt kommer närmare”

Dialekten är Hanna Lagerströms hjärtespråk, det språk hon använder när hon rappar – och nu också när hon läser julevangeliet.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD

– Hur mycket kan man dialektifiera? Kan man säga Betlehäm i stället för Betlehem?

Vi bad Hanna Lagerström läsa in julevangeliet på dialekt, och det här är en av de frågor hon funderat på. För att förstå vad till exempel en skattskrivning och en ståthållare egentligen betyder har hon också läst in sig på religionshistoria och historia.

Julevangeliets berättelse är bekant från skoltiden, men där var det oftast någon av lärarna som läste det. Nu får hon för första gången själv läsa julevangeliet.

– Jag tror att jag aldrig tidigare har reflekterat över vad texten betyder, över vad det egentligen är som händer.

Hanna Lagerström har vuxit upp i en tvåspråkig familj som bott i både Korsnäs och Närpes. Hon är van att tala olika språk och dialekter och kallar sig själv språknomad.

– Jag har ju inget språk som känns som mitt – jag talar två dialekter om vartannat, standardsvenska och så mest finska på jobbet.

Hon säger att hon anpassade borten del av sin Korsnäsdialekt efter att familjen flyttat till Närpes och hon fick kommentarer om hur hon pratade.

– Men det är inte ovanligt att jag säger hanje och hisin i samma mening.

(Båda orden – ”hanje” i Korsnäs och ”hisin” i Närpes – skulle på standardsvenska kunna ersättas med ”den här” eller ”han här”).

Hjärtespråket

Det finns de som upplever att det är viktigt att en dialekt bevaras och att den som talar den ska följa vissa regler. Men för Hanna Lagerström handlar dialekten om frihet och kommunikation.

– Alla dialekter någon talar är ju rätt. Dialekten ska vara fri, det är det som är så fint med den. Och så är det fint när en människa pratar och man kan höra hela hennes geografiska historia.

Nyligen släppte hon ep:n *Vill* med raplåtar på dialekt, men redan 2016 dök låten *Min tur ti gaa* upp på nätet.

– Jag skriver på dialekt för att det ger en större frihet än att skriva på standardsvenska.

Hon upplever att dialekten har flera olika uttryck för samma sak och

”E va åp han tidin tå e kom oådesch froån kejsarin, Augustus, att allt folk skv räknas å buri betal skatt. Håjle världen gåta va mie, å di hold första skattskrivninjen tå Kviriinius (Qvirinius) bestämd uvi he som tå va Syrien.

All for fö ti skattskriv se ti stadin taanifrån di kom. Å Josef, som gönom tåij furi han hvörd ti Davidas släkte, gav se oåv froån Nasaret i Galileen opp ti Judeen, ti Davidas stadin Betlehem. Me se had an Maria, som an va förlova mie, å som vänta litet.”

Hanna Lagerströms jul med familjen handlar rätt mycket om mat – båda hennes föräldrar är utbildade kockar. FOTO: ELIN EK

att den också hjälper henne att skapa mera nyskapande rim.

– Jag rimmor mycket när jag rappar, och på dialekt är det helt andra ord som rimmor.

Lagerströms förhållande till dialekten som ett språk man kan använda i skapande verksamhet fick sin början på Närpes teater där hon spelat sommarteater.

– Där var dialekten en naturlig del i skapandet. Jag upplever att den fyller ett behov på teatern, allt kommer mycket närmare när man talar på det språk som är ens hjärtespråk.

Dialekten ger hennes låttexter en lokal prägel, den berättar varifrån hon kommer. Och hon tror att det är just kopplingen till ursprunget som gör att dialektmusik är populär bland

människor som kommer från Österbotten men inte längre bor där.

– Den påminner om hemmet. Det får en annan betydelse när man flyttat bort.

Hon bodde i Helsingfors året efter studenten och säger att hennes österbottniska identitet blev mycket starkare där. Numera bor hon i Vasa och inleder gärna ett samtal på dialekt.

– Jag tycker att det är lite synd att det alltid är den som talar dialekt som ska anpassa sig.

»Det är fint när en människa pratar och man kan höra hela hennes geografiska historia.«

Reidar Wasenius jobbar med företagskommunikation. Att läsa in anmälningar är hans hobby och bisyssla. Julevangeliet har han senast högläst i barndomen.

Det är inte jag, det är budskapet

Vi har alla hört Reidar Wasenius, till exempel när vi åkt tåg eller ringt någon som talar ett annat samtal. Kyrkpressen bad honom läsa julevangeliet lite som på tåget, men en aning mer berättande.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

”Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning ...” läser Reidar Wasenius med sin VR-högtalarröst, snabbt, lite monotont, lite deklarerande och konstaterande. Och fortsätter sedan, liksom på prov: ”Bästa passagerare, det här är M-tåget till Nokia.”

– Nej, jag kan inte riktigt tänka mig att läsa hela julevangeliet med tågrösten. Det skulle bli så snabbt

och brutalt dessutom.

När han läser in anmälningar för VR ska texterna vara rappa, för VR:s kunder vill inte ha störande utannonseringar ur högtalarna när de vill jobba och sova.

– Det skulle vara ganska horribelt att lyssna igenom hela julevangeliet läst på det viset.

Reidar Wasenius har högläst jule-

vangeliet förr, men precis var det hände har han först svårt att dra sig till minnes.

– Jag tror det var i familjekretsen. Jag har en vag minnesbild av matbordet hemma i Söderkulla.

När han nu läser julevangeliet i Bibel 2000-versionen reagerar han på att texten är annorlunda än förr.

– Men språket går ju vidare och bibelöversättningarna också. Och då är det okej att uppdatera uttalet.

Det är sådant han kontinuerligt diskuterar med sina kunder: vilken tidsanda ska han förmedla med sitt uttal?

När han läser in meddelanden till exempel för VR, Telia, Polisen, Tullen och olika kommuner ska hans röst gärna vara så neutral som möjligt.

– Jag brukar jämföra det här jobbet med att vara hårmoddell. Man får inte se ful ut, men man ska inte vara jättevacker heller, för det är håret som är grejen. Inget ska dra bort uppmärksamheten från håret. Samma här. Det är själva meddelandet som ska komma fram. Jag tror att det är det som är min styrka.

Använder elva språk

Det är ganska ovanligt att folk känner igen hans röst, trots att alla hört den någon gång. En del, tror han, ogillar hans röst för att de associerar den till något otrevligt.

– De försöker till exempel ringa sin fru, och så säger jag: ”Tavoittelemanne henkilö puhuu toista puhelua, olkaa hy-

»Jag brukar jämföra det här jobbet med att vara hårmoddell.«

vä ja odottakaa sulkematta puhelinta”.

Reklamer läser han nästan inte alls, han vill inte att det ska gå inflation på hans röst. VR-uppdraget fick han dels för att han var den av de superröster som på målakan tävlade om uppdraget som hade den starkaste kombinationen av felfri finska, svenska och engelska. Hans engelska är flytande tack vare långa språkstudier och flera utlandsvistelser.

– Jag kommer från en tvåspråkig familj och blev i tiderna överraskad då en person påpekade för mig att mina i:n och y:n avslöjade att jag är finlands-svensk när jag talade finska. Sådana intressanta utmaningar har hjälpt mig utvecklas under åren.

Han är trespråkig och läser meddelanden på elva. Språket med det mest krävande uttalet är holländskan.

– Ta till exempel det holländska ordet för gärna, *graag*. (Ordet uttalas med gutturala strupljud både i början och slutet.)

– Efter en längre session på holländska kan det göra lite ont i halsen.

Lyssna till julevangeliet uppläst av Reidar Wasenius på kyrkpressen.fi.

FOTO: JAAKKO VUORENMAA

HILKKA OLKINUORA

Ljuset i stallet

KRISTUS ÄR världens ljus. Och den som följer honom, skall inte vandra i mörkret, utan ha livets ljus. Men vad är detta ljus. Vad består detta sanna ljus av?

I vår värld vill alla ha sin kvart i rampljuset, sin stund av synlighet, sin bekräftelse – till vilket pris som helst. Man förnedrar sig på reality, man offrar sin familj, man stupar på prispallen. Livets mening är lika med framgång är lika med fotoblixtar.

Men sådant är inte Guds ljus.

I dessa tider har de självutnämnda sanningssägarna tagit över det offentliga rummet, och lyser där alla med hatets svetslåga som ingen kommer undan. Allt som är anorlunda är byte för hån och mobbning.

Men sådant är inte Guds ljus heller.

Kristus är det sanna ljuset, och det ljusets beståndsdelar är två: nåd och sanning. Inte antingen eller, utan både och. Och, märk väl, nåden kommer först.

»Det ljusets beståndsdelar är två: nåd och och sanning. Inte antingen eller, utan både och. Och, märk väl, nåden kommer först.«

KRISTI LJUS ÄR INTE den strålkastare som riktas mot brottslingen i förhörssrummet. Den lyser inte för att blotta, förnedra, straffa. Det är evangeliets förbarmande altarljus.

Kristi ljus är inte heller ett pompöst fyrverkeri, som bländar oss en stund och sedan är borta. Den lyser inte för att skapa en alternativ verklighet. Det är lagets sunnda stormlykta.

I det ljuset blir vi sedda, inte bara påtittade. I det ljuset behöver vi inte blunda, utan vågar se verkligheten som den är. I det ljuset kan vi vandra vidare.

Enligt en gammal legend blev det aldrig mer mörkt i stallet där Jesus föddes. Han lämnade ett evigt ljus där, och det gör han fortfarande. I ett hjärta där han har fått komma in finns det alltid ljus. Hans ljus: nåd och sanning. Julens ljus.

Hilikka Olkinuora är ordbrukare och prost.

ONSDAG 25.12.2019, Juldagen

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Nu är det jul

I Norden har julmorgonens gudstjänst traditionellt varit den viktigaste under julhelgen. Låt oss gå in till Betlehem! är temat. På julmorgonen går vi med herdar, vi får höra och se vad som har skett.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 9:2–7

ANDRA LÄSNINGEN

Hebr. 1:1–6 eller Rom. 1:2–4

EVANGELIUM

Luk. 2:1–20

”Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lände honom och lade honom i en kruba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärgen.”

Läs mera i Luk. 2:1–20.

Psalmförelag

26, 25, 28, 22.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Jesus, öppna mitt hjärta för ditt ljus.

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter

SÖNDAG 29.12.2019, Första söndagen efter jul

Nästa vecka

Söndagen efter jul kallas också Symeons och Hannas söndag. De var två gamla människor som väntat i templet på att Guds löften skulle uppfyllas. När barnet Jesus kom dit med sina föräldrar såg de i honom en ny tidsålder. Också nyårsdagen handlar om Jesus barndom. I fokus är namnet Jesus, som betyder ”Herren hjälper”.

1:a sön e jul

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 25:1, 4–5 eller Jes. 49:13–16

ANDRA LÄSNINGEN

Gal. 4:3–7 eller Kol. 2:6–10

EVANGELIUM

Luk. 2:33–40

”Och Symeon välsignade dem och sade till hans mor Maria: ’Detta barn skall bli till fall eller upprättelse för många i Israel och till ett tecken som väcker strid.’”

Läs mera i Luk. 2:33–40.

Nyårsdagen

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 43:1–3

ANDRA LÄSNINGEN

1 Joh. 5:1–5

EVANGELIUM

Joh. 14:12–14

Skicka era kyrkliga annonser till: annons@kyrkpressen.fi

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Fridfull jul och välsignat nytt år!

Får och herdar, stämningen i den mörka julnatten eller väckning i ottan – julhelgen bär med sig något för var och en.

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Lö 21.12 kl. 18: De vackraste julsånger-
na i Pernå kyrka

Sö 22.12 kl. 10: Högmässa i Lapträsk kyrka

kl. 13: Högmässa i Lovisa kyrka

kl. 13: Återinvigning av Sarvsalö kapell, Biskop Bo-Göran Åstrand återinvi-
ger. Kyrkkaffe i Byagården, Sarfsalö
Marthaförening serverar. Under kyrk-
kaffet berättar arkitekt Kalevi Ilonen
om renoveringens olika skeden

Sö 22.12 kl. 21: Lovisakörens traditio-
nella julkonsert i Lovisa kyrka

Ti 24.12 Julbön

kl. 13: i Sarvsalö kapell

kl. 13: i Andreaskapellet

kl. 13.30: i Lovisa kyrka

kl. 14: i Lapträsk kyrka

kl. 15: i Pernå kyrka

kl. 15: i Liljendal kyrka

kl. 15: i Strömfors kyrka

On 25.12 Julotta

kl. 7: i Liljendal kyrka

kl. 9: i Pernå kyrka

To 26.12 kl. 14: De vackraste julsång-

erna med andakt i Hemborg, Hinders-
by Hopenbackvägen 10

To 26.12 kl. 17: De vackraste julsång-
erna med andakt, Solbacka, Edövägen
138

Sö 29.12 kl. 10: Högmässa i Sävträsk
kapell

kl. 13: Högmässa i Pernå kyrka

On 1.1 kl. 12.15: Vi firar högmässa till-
sammans med Borgå svenska dom-
kyrkoförsamling i Borgå domkyrka.
Nyårsmottagning i Biskopsgården.
Skjuts Lapträsk-Liljendal-Gam-
melby-Borgå och Strömfors-Lovi-
sa-Pernå kyrkoby-Borgå. Retur ca kl.
14.30 från Borgå. Självkostnadspris.
Anmälan senast 19.12 till församlings-
sekreteraren tfn 044 722 9241 eller
agricolaforsamling@evl.fi

BORGÅ

FR 20.12 kl. 10.30: Öppnar pastor-
skansliet och byrån för kassa och
gravärenden

KL. 13: Diakonins julfest i finska för-
samlingshemmet, Lundag. 5

KL. 18: De vackraste julsångerna i
Mikaelskapellet, Vålaxvägen 553, Fa-
gersta, Finlands Lucia, Christer Åberg,

Kerstin Busk-Åberg

KL. 19: Julkonsert i Domkyrkan, Varia
Voce och Fantasm, dir. Jarkko Yli-An-
nala

LÖ 21.12 KL. 16: Julkonsert i Domkyr-
kan, Sånggruppen Frida och Sancti
Amici, dir. Minna Wesslund

KL. 16: Fredscafés julfest i finska för-
samlingshemmet

SÖ 22.12 KL. 12.15: Högmässa i Dom-
kyrkan, Smeds, Ståhlberg, Helenelund,
Ove Blomqvists gudstjänstgrupp

TI 24.12 KL. 13: Julbön i Kullo bykyrka,
Apostolidou, Tollander, Laversv. 8

KL. 13 & KL. 14: Julbön i Näsebackens
begravningskapell, Ståhlberg, Helene-
lund, Näsebackav. 8

KL. 15: Julbön för barnfamiljer i Dom-
kyrkan, Wilman, Söderström, Tol-
lander, barnkören Diskanten, Antila,
Kyrkotorget 1

KL. 15.30: Julbön i Emsalö kapell,
Apostolidou, Helenelund, Emsalövä-
gen 853

KL. 17: Julbön i Domkyrkan, radieras,
biskop Bo-Göran Åstrand, Smeds, Sö-
derström, solist Rebecka Stråhlman,
Kyrkotorget 1

KL. 22: Gudstjänst i julnatten i Sjö-

torp, Maria Lindberg, Anders Ekberg,
Sjötorpsvägen 2, Kråkö

ON 25.12 KL. 8: Julotta i Domkyrkan,
Apostolidou, Tollander, Kyrkotorget 1

KL. 8: Julotta i S:t Olofs kapell, Wilman,
Helenelund, Hörbergsv. 15, Pellinge

KL. 8: Julotta i Svartbäck- Spjutsunds
skärgårdskyrka, Smeds, Söderström,
Svartbäcksv. 28

KL. 18: Konsert Bluegrass Christmas
i Domkyrkan, Jussi Syren and The
Groundbreakers

TO 26.12 KL. 12.15: Gudstjänst med
Carols vid Betlehem i Domkyrkan,
Ståhlberg, Helenelund, Tollander, Bor-
gå kammarkör, Cornicines Borgoen-
ses, Kyrkotorget 1

SÖ 29.12 KL. 12.15: Högmässa i Dom-
kyrkan, Smeds, Apostolidou, Tollander

KL. 18: Konsert Christmaz Jazz i Dom-
kyrkan, Mariah Hortans, sång, Mathias
Sandberg, gitarr

ON 1.1 KL. 12.15: Högmässa i Borgå
domkyrka, Wilman, Eisentraut-Söder-
ström, Söderström, Runebergskören

KL. 13.15-15: Öppet hus på biskops-
gården efter högmässan. Kaffe hos
biskopparet Bo-Göran och Karin
Åstrand.

AGRICOLA

Nyrenoverat kapell

Söndag 22.12 klockan 13: Återinvigning av Sarvsalö kapell, Biskop **Bo-Göran Åstrand** återinviger. Kyrkkaffe i Byagården, Sarfsalö Marthaförening serverar. Under kyrkkaffet berättar arkitekt **Kalevi Ilonen** om renoveringens olika skeden.

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbo-svenskaforssamling.fi
Församlingens och samfällighetens kanslier är stängda 23.12.
Sö 22.12 kl. 10: Mässa i Söderkulla kyrka. Söndagsskola under en del av mässan. Camilla Ekholm, Lauri Palin. Efter mässan serveras julgröt i församlingssalen.
Sö 22.12 kl. 18: De vackraste julsången i Sibbo kyrka. Ekholm, Palin, Sinikka Stöckell, Patrik Frisk. Marina Palin, sång och Niklas Mansner gitarr.
Ti 24.12 kl. 11: Julsång med församlingens ungdomar i Servicehuset Linda. Frisk, Isabella Munck, Milja Westerlund och församlingens ungdomar.
Ti 24.12 kl. 12: Julbön i Sibbo kyrka. Katja Korpi, Palin.
Ti 24.12 kl. 14: Julbön i Norra Paipis bykyrka. Korpi, Stöckell.
Ti 24.12 kl. 14.30: Julbön i Söderkulla kyrka. Helena Rönnberg, Palin.
Ti 24.12 kl. 16: Julbön i Sibbo kyrka. Ekholm, Stöckell.
Ti 24.12 kl. 16: Julbön i Söderkulla kyrka. Rönnberg, Palin.
On 25.12 kl. 8: Julotta i Sibbo kyrka. Ekholm, Stöckell. Kyrkokören medverkar.
To 26.12 kl. 10: Julsångsgudstjänst i Söderkulla kyrka. Korpi, Palin.
Fr 27.12 kl. 19: Kyrkans ungdoms julfest i Församlingshemmet. Frisk. Musikprogram och servering.
Sö 29.12 kl. 10: Julsångsmässa i Norra Paipis bykyrka. Rönnberg, Anders Kronlund.
On 1.1 kl. 18: Nyårsmässa i Sibbo kyrka. Ekholm, Stöckell. Efter mässan julsånger och glögg i Prästgården.
Sö 5.1 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka. Rönnberg, Stöckell.
Må 6.1 kl. 18: Musik på trettondagen, musikgudstjänst i Sibbo kyrka. Korpi, Palin, Stöckell. Bygdens körer medverkar.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12 www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
GUDSTJÄNSTER
Högmässa: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan. 22.12: Kammarkören Jubilate medverkar. Insamling av kaffe och ljus i vapenhuset till S:t Mikael's församling i Tallinn.
Högmässa: onsdag 25.12 kl. 12 i Johanneskyrkan.
Julsångsgudstjänst: torsdag 26.12 i Berghälls kyrka. Tomas vokalensemble medverkar.
Högmässa: söndag 29.12 kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.
Nyårsmässa: onsdag 1.1 kl. 18 i Johanneskyrkan.

För mer information om gudstjänsterna, besök www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

BARNFAMILJER

Musiklek: för barn i åldrarna 0–5 år. Musikleken ordnas flera gånger i veckan, i Hörnan, i S:t Jacob och Bokvillan. Mer info om de olika grupperna finns på vår hemsida. Terminen slutar vecka 51 och börjar igen vecka 2.
Babyrytmik: tisdagar kl. 10–12 i Hörnan. Sångstund för de äldre barnen (8–12 mån) kl. 10 och för de yngre barnen (2–8 mån) kl. 11. Lek, servering och gemenskap. Terminen slutar vecka 51 och börjar igen vecka 2.
 Vid frågor om barnverksamheten: kontakta Helena Hollméus, helena.hollmerus@evl.fi eller 050 401 0390.
JULAFTON
Julbön: kl. 11 i Folkhälsanhuset.
Julbön: kl. 12 i Gamla kapellet. Solo-sång av Katri Paukkunen.
Julbön: kl. 14 i S:t Jacobs kyrka.
Julbön: kl. 14 i Johanneskyrkan. Lyrar och Akademien medverkar.
Julbön: kl. 15 i Gamla kyrkan. Solosång av Minna Nyberg.
Mässa i julnatten: kl. 13 i Johanneskyrkan.
GEMENSKAP
Kaffe & samtal: lördag 28.12 kl. 13–15 i Folkhälsanhuset. Vi dricker kaffe tillsammans och talar om jultraditioner. Heikel-Nyberg.
EVENEMANG
Helgmålsbön i S:t Jacob: lördag 21.12 kl. 18 i S:t Jacobs kyrka. Stämningsfull andakt, orgel och teservering.
BÖN OCH MEDITATION
Middagsbön: vardagar kl. 12 i Johanneskyrkan.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbuhusvägen 3 www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
GUDSTJÄNSTER
Högmässa: i Matteuskyrkan varje söndag kl. 10. För mer info besök www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.
Julotta: den 25.12 kl. 8 i Matteuskyrkan. Kom med och njut av julstämningen!
Kvällsmässa: annandag jul den 26.12 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kvällens talare är Amos Airola. Efter kvällsmässan serveras kvällste. Välkommen!
JULMUSIK
De vackraste julsångerna: i Nordsjö kyrka den 19.12 kl. 19. Varmt välkommen!
Östersundoms sångkör uppträder: i Östersundom kyrka kl. 17 den 21.12.
De vackraste julsångerna: den 22.12 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kom och njut av julstämning då vi tillsammans med kyrkokören får njuta av de vackraste julsångerna. Julmys och pepparkakor efteråt!
De vackraste julsångerna: sjungs sista gången på trettondagen den 6.1.2020 i Degerö kyrka kl. 19. Välkommen att avsluta adventstiden tillsammans med oss i Matteus församling!

JULAFTON

På julafton ordnar Matteus många julböner runt om i östra Helsingfors.
13.00: julbön i Vilan på Brändö
13.00: julbön för stora och små, Matteuskyrkan
14.30: julbön i Nordsjö kyrka
15.00 och 16.00: julbön i Östersundom kyrka
16.00: julbön i Matteuskyrkan
17.00: julbön i Brändö kyrka
Julafton i Matteus: kom med och fira julafton i trevligt sällskap med mat, samvaro och mysig stämning i Matteuskyrkan. Vi inleder med julbön i Matteuskyrkan kl. 16 och fortsätter sedan med att äta julfest ca kl. 17. Man kan stanna kvar fram till kl. 20. På plats av medarbetarna i år finns vår kyrkoherde Fred Wilén, diakonarbete Mari Johnson, kantor Niels Burgman och ungdomsarbetsledare Tonja Paavola. Anmäl dig till matteus.fors@evl.fi eller kom oanmäld. Varmt välkommen!
Hjälp till?: Kan du tänka dig att skänka mat till julaftonsfirandet eller hjälpa till under kvällen? Vi behöver dig! Kontakta då Matteus pastorskansli eller tonja.paavola@evl.fi.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15 www.petrusforsamling.net
GUDSTJÄNSTER
Högmässa i Munksnäs kyrka: Söndagar kl. 10. 22.12, Thylin. 29.12, Metsäranta. 5.1, Metsäranta. Kyrkkaffe
Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Söndagar kl. 12. 22.12, Thylin. 29.12, Metsäranta. 5.1, Metsäranta. Kyrkkaffe
Puls-gudstjänst: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Sista gången före nyår 22.12. Börjar igen 12.1. En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Barnkyrka och CoolKids. Petruskyrkan.
Högmässa i Petruskyrkan: Nyårsdagens högmässa 1.1.2020 kl. 12. Metsäranta. 6.1.2020 kl. 10, Thylin.
JULBÖNER
kl. 14.30: För stora och små, Södra Haga kyrka. Björk, Rebecka Björk, Koivula
kl. 14.30: Kårböle kyrka. Thylin, Hilli, solosång Akseli Ferrand
kl. 15: Malm's kyrka. Sandell, Mathias Sandell
kl. 16: Petruskyrkan. Koivula, Hilli, solosång Akseli Ferrand
kl. 16: Sockenbacka kyrka. Thylin, Bengt Bergman
kl. 16.30: Munksnäs kyrka. Sandell, Ahlberg
kl. 23.30: Julnattens gudstjänst, Äggelby gamla kyrka. Thylin, Mathias Sandell
JULDAGARNA
Julotta 25.12: kl. 7, Munksnäs kyrka. Koivula, Hilli
Juldagens gudstjänst 25.12: kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli

Annandag jul 26.12: Gudstjänst kl. 10 i Petruskyrkan. Thylin, Hilli
BARNFAMILJER
Musiklek, barnkören och babyklubben: börjar igen i januari. Mer info på hemsidan och facebook.
 Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook och hör mer!
BÖN OCH ANDAKT
Morgonandakt: tisdagar kl. 9: **Tanke för dagen, bön, lovsång i Petruskyrkan.** Medverkande är lärjungaskolan Transform. Start 7.1.
Bibeleftermiddag: Tisdag 8.1 kl. 13. Bibelundervisning, kaffe, sång och bön. Stig-Olof Fernström. Hagasalen, Vespervägen 12
MUSIK OCH KÖRER
Petrus körer: börjar igen i januari. Mer info om det på hemsidan och nästa nummer av Kyrkpressen.
Ny lovsångsmusik: Petrus församling släpper en ny låt, Strömmar i öknen, 20.12 och albumet Liv i överflöd utkommer i början av januari på Spotify.
CAFÉ TORPET
 Församlingens mysiga café i Södra Haga har varit mycket omtyckt, speciellt bland barnfamiljer. Café Torpet kommer att drivas av Petrus församling ännu under våren 2020, men kommer stegvis övertas av föreningen Café Torpet rf som bildats till följd av många ivriga och kunniga Hagabor som gärna vill behålla caféet. Petrus församling är glad över att verksamheten kan fortsätta. Öppettider för januari annonseras efter årsskiftet. Köpingsvägen 48

DEUTSCHE GEMEINDE

22.12. um 11 Uhr: Gottesdienst zum Vierten Advent (Matti Fischer)
24.12. um 14 Uhr: Familiengottesdienst mit Krippenspiel (Matti Fischer)
24.12. um 16 Uhr: Christvesper (Hans-Christian Beutel)
25.12. um 12 Uhr: Gottesdienst mit Abendmahl zum Ersten Weihachtstag (Matti Fischer)
26.12. um 11 Uhr: Gottesdienst zum Zweiten Weihnachtstag (Hans-Christian Beutel)
29.12. um 11 Uhr: Gottesdienst (Hans-Christian Beutel)
31.12. um 18 Uhr: Gottesdienst mit Abendmahl zum Altjahrsabend (Hans-Christian Beutel)

OLAUS PETRI

Lö 21.12 kl 18: Helgmålsbön. Juvenalia-kören, dirigent Matti Järvinen, organist Pauliina Hyry
Sö 22.12 kl 11: Högmässa. Martin Jakobsson och Olli Saari.
Ti 24.12 kl 16: Julbön. Timo Viinikka och Olli Saari. Olaus Petrikören medverkar.
Ons 25.12 kl 8: Julotta. Timo Viinikka och Olli Saari. Kvartett ur Olaus Petrikören medverkar.

ESBO

Ljusets trädgård

Nyårsafton i Kyrkparken i Esbo centrum klockan 16–20: Esbo stads nyårsevenemang. Ljus- och ljudkonst, musik, karusell, torgförsäljning m.m. Olika programpunkter längs åstranden och Gamla Lagstadsvägen, i Esbo domkyrkas församlingsgård och Lagstad hembygdsgård. Fritt inträde.

Lö 28.12 kl 18: Helgsmålsböen. Sini Huopaniemi, orgel.
Sö 29.12 kl 11: Högmässa. Timo Viinik-ka och Olli Saari.
Ons 1.1 kl 11: Högmässa. Timo Viinikka och Olli Saari.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

De vackraste julsångerna

Lö 21.12. Esbo domkyrka kl. 17: Kören EsVoces, Brunell, Kronlund, Jäntti.
To 26.12. Hagalunds kyrka kl. 17: Kören EsVoces, Brunell, Jäntti. Lotta Ahlbeck, violin.

Sö 22.12. Fjärde sö i advent.

Esbo domkyrka kl. 12.15: Högmässa. Majuri, Brunell, Kronlund. Veteranerna och pensionärerna inbjuds speciellt. Kyrkkaffe i församlingssgården, musikprogram av Nina Kronlund och Markus Malmgren.

JULHELGEN

Julafton ti 24.12.

Julbön med små och stora:

Köklax kapell kl. 11: i Majuri, Malmgren. Johan Krogius, solosång.

Esbo domkyrka kl. 12: Ertman, Kronlund.

Esbo domkyrka kl. 13: Ertman, Kronlund.

Alberga kyrka kl. 13.30: Jäntti, Brunell. Lotta Ahlbeck, violin.

Esbovikens kyrka kl. 13.30: Ahlbeck, Malmgren. Johan Krogius, solosång.

Olars kyrka, svenska sidan, kl. 16: Ahlbeck, Brunell. Lotta Ahlbeck, violin. Julböerna med små och stora tar ca 30 minuter.

Julbön:

Esbo domkyrka kl. 17: Majuri, Kronlund. Markus Malmgren.

Juldagen on 25.12.

Julotta i Esbo domkyrka kl. 6: von Martens, Kronlund.

Julotta i Mataskärs kapell kl. 8: von Martens. Malmgren. Fanny Hellström, solosång.

Annandag jul to 26.12.

Esbo domkyrka kl. 12.15: Högmässa. Majuri, Brunell.

Sö 29.12. Esbo domkyrka kl. 12.15: Julpsalmsmässa. von Martens, Malmgren. Johan Krogius, solosång. Kom och sjung de härliga julpsalmerna ännu en gång! Kyrkkaffe i Sockenstugan.

Konserter

Sö 29.12. Esbo domkyrka kl. 19: Esbo barocks traditionella julkonsert. Esbo barocks ensemble och alten Katariina Heikkilä framför andaktsfull och glädjefull julig barockmusik från Tyskland, Italien och Frankrike, bl.a. Zelenka, Bach, Vivaldi, Corrette. Katariina Heikkilä, alt. Esbo barocks ensemble: Kirsti Apajalahti och Anna Pohjola, violin, Vappu Helasvuo, altviolin, Pieta Mattila, cello, Laura Vihreäpuu, orgel. Fritt inträde, program 20 €.

Sö 5.1. Esbo domkyrka kl. 18: Spira Ensembles Trettondagsaftonskoncert. Stämningsfull midvintermusik och musik som frammanar den sista julstämningen. Sandström, Sibelius, Pärt, Gjeilo, Seppar, Tavener, Parsons, Rachmaninov, Sviridov. Dirigent George Parris. Biljetter av korister och vid dörren, 15 € vuxna, pens., 10 € stud., beväringar.

Nyårsafton 31.12. Kyrkparken i Esbo centrum kl. 16–20: Ljusets trädgård. Esbo stads nyårsevenemang. Ljus- och ljudkonst, musik, karusell, torgförsäljning m.m. Olika programpunkter längs åstranden och Gamla Lagstadsvägen, i Esbo domkyrkas försam-

lingsgård och Lagstad hembygdsgård. Fritt inträde. OBS! Hela området kring Kyrkparken är avstängt för biltrafik, antalet parkeringsplatser vid Omnia är begränsat. Användning av allmänna kommunikationsmedel rekommenderas.

Nyårsdagen on 1.1. Esbo domkyrka kl. 12.15: Högmässa. Jäntti, Malmgren.

Sö 5.1. Esbo domkyrka kl. 12.15: Högmässa. Ahlbeck, Malmgren. Kyrkkaffe i Sockenstugan.

Trettondagen må 6.1. Esbo domkyrka kl. 12.15: Högmässa. von Martens, Kronlund, Markus Malmgren. Kyrkkaffe i församlingssgården.

Esbo svenska församlings kansli, Kyrkog. 10, är stängt må 23.12.

GRANKULLA

Lö 21.12 OBS tiden! kl. 18: De vackraste julsångerna i kyrkan. Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Mammakören Änglaklang och Andreas Forsberg med Band. Aulaglogg med mingel.

Fjärde söndagen i advent 22.12 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.

Julafton 24.12 kl. 12: Familjejulbön i kyrkan, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Pamela Sandström och luciakören.

Kl. 16.30: Julbön i kyrkan, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Minna Nyberg, sång.

Juldagen 25.12 kl. 7: Julotta i kyrkan, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Graziakören medverkar. Julkaffe i övre salen, De vackraste julsångerna.

Annandag jul 26.12 kl. 12: Julmässa i Sebastos, Grankullavägen 11. Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Kaffeservering.

Sö 29.12 kl. 12: Högmässa, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.

On 1.1 kl. 12: Nyårsdagens högmässa, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

Sö 5.1 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

Må 6.1 kl. 12: Trettondagens högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Catharine Granlund. Festkaffe i övre salen.

KYRKSLÄTT

Adventstidens och julens programblad: finns bl.a. i Ellen, församlingshemmet, kyrkorna och församlingens andra samlingsplatser.

Sö 22.12 kl. 12: Högmässa i Kyrksläotts kyrka. Anton Kukkonen, cello, Lovén, Joki.

Må 23.12 kl. 12–15: i Kyrksläotts kyrka, övning inför julspelet på julbön för stora och små på julafton, vill du vara med? Kom och öva och prova kläder. Församlingen bjuder på gröt, anmälningar för gröten via hemsidan. Alla åldrar välkomna!

Ti 24.12 kl. 14.30: Julbön för stora och små med julspelet i Kyrksläotts kyrka. Lovén Lönqvist, Joki.

Ti 24.12 kl. 15.30: Julbön i Kyrksläotts kyrka. Höglund, Lönqvist, Joki, Åberg.

Ti 24.12 kl. 17: Julbön i Haapajärvi kyrka. Höglund, Joki.

On 25.12 kl. 8: Julotta i Kyrksläotts. Lovén, Åberg.

To 26.12 kl. 16: Barnens vackraste julsånger i Kyrksläotts kyrka. Airaksinen, Åberg.

Sö 29.12 kl. 12: Högmässa i Kyrksläotts kyrka. Lovén, Joki.

On 1.1 kl. 10: Tvåspråkig högmässa i Kyrksläotts kyrka. Höglund.

To 2.1 kl. 10–12: Öppen diakonimotagning, Torgvägen 3.

Fr 10.1 kl. 10–12: En sorgegrupp startar på Hörnan, för dig som förlorat en nära anhörig eller vän. Kontakta tf. kaplan Lars-Henrik Höglund tel 050 598 4833 eller diakonissan Elina Tiainen tel 050 376 1489.

Kyrkoherdeämbetet: öppet må–to kl. 9–15. Fredagar stängt. Tel. 040 350 8213 Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi.

www.kyrkslattsforsamlingar.fi

TAMMERFORS

Sön 22.12 kl. 15: 4e advent, Kaffekyrka i Svenska Hemmet, Kim Rantala, Paula Sirén, Marianne Hesthammer medverkar i musiken

Ti 24.12 kl. 15: Julbön i Nokia kyrka (Pirkkalaistie 22, 37100 Nokia), Kim Rantala, Paula Sirén

Ti 24.12 kl. 17: Julbön i Gamla kyrkan, Kim Rantala, Anna Arola

Ons 25.12 kl. 11: Julmässa i Gamla kyrkan, Kim Rantala, Anna Arola

Tors 26.12: OBS! Ingen gudstjänst i Svenska Hemmet

Sön 29.12 kl. 15: Tvåspråkig dikt- och musikandakt i Katariina församlingshem (Hatanpään puistokuja 20), Antero Eskolin, Satu Saarela-Majanen, Paula Sirén, Heini Lappalainen-Nykänen (sång), Nina Kulhia (fiol)

Ons 1.1: OBS! Ingen gudstjänst i Svenska Hemmet

VANDA

FR 20.12 kl. 14: Julkyrka i Folkhälsanhuset, Vallmov. 28, A. Paavola, A. Ekberg.

FR 20.12 kl. 18: ViAndas julkonsert samt de vackraste julsångerna, S:t Lars kapell, Prästgårdsgr. 3. Dir. A. Ekberg, Ingmar Hokkanen, piano.

Sö 22.12 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars, M. Fagerudd, Heidi Åberg.

Sö 22.12 kl. 12: Mässa i Taizéstil i Myrbacka Virta-kyrkan, Pikku-Kuohu-salen, M. Fagerudd, H. Åberg.

Julafton 24.12 Julböner:

Kl. 13: i Myrbacka Virta-kyrkan, A. Paavola, A. Ekberg.

Kl. 15: i Rödsand kapell, Rödsandv. 5, A. Paavola, A. Ekberg.

Kl. 17: i Helsing kyrka S:t Lars, S. Aschan, A. Ekberg, Tia Svanberg, sopran.

Juldagen 25.12 kl. 8: Julotta i Helsing kyrka S:t Lars, M. Fagerudd, A. Ekberg, Klaus Pennanen, sång.

Annandag jul, Stefanidagen 26.12

kl. 18: De vackraste julsångerna och andakt i Helsing kyrka S:t Lars, A. Paavola, A. Ekberg, Meri Metsämäki, sopran.

Sö 29.12 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars, A. Paavola, A. Ekberg.

Sö 29.12 kl. 12: Mässa i Taizéstil i Virta-kyrkan, Pikku-Kuohu-salen, A. Paavola, A. Ekberg.

MÅ–TI 30–31.12: Pastorsexpeditionen stängd.

Nyårsdagen 1.1 kl. 15: Ordets gudstjänst med De vackraste julsångerna i Helsing kyrka S:t Lars, S. Aschan, A. Ekberg.

FR 3.1 kl. 14: Veckomässa i Folkhälsanhuset, A. Paavola.

Trettondagen 6.1 kl. 12: Stjärntydarnas tillbedjan. Internationell familjemässa i Helsing kyrka S:t Lars tillsammans med Tikkurilan srk. Sini Aschan, Johanna Jakonen, Sari Rajalin, Sonja-Maria Orupabo, Kaj Andersson, Hans Krause och andra frivilliga. Efter högmässan Vanda svenska församlings & Tikkurilan seurakuntas gemensamma julfestkaffe på Prostgården. Välkommen!

Ti 21.1 terminsstart:

Musiklek & babyrytmik: musikpedagog Heidi Åberg, Virta-kyrkan/Kuohu-salen, Råtorpsv. 8

Babyrytmik: 0–1 åringar kl. 14.15–14.45.

Musiklek: 2–4 åringar kl. 14.45–15.15.

Anmälningar: heidielisa.aberg@gmail.com.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Lö 21.12

– **kl. 13 Teckenspråkig julmässa:** Ekenäs kyrka. Yliportimo, dövpäst Maria Lindberg.

Sö 22.12

– **kl. 10 Högmässa:** Ekenäs kyrka. Lindström, Lindroos.

– **kl. 15 De vackraste julsångerna:** Skogby, Furuborg. Yliportimo, Nygård.

– **kl. 15 Konsert:** Ekenäs kyrka, ”Änglarnas tid”, Magnus Carlsson (Sverige).

Må 23.12

– **kl. 18 Julfred i Borgen:** Raseborgs slottsruiner, Snappertuna. Tvåspråkig andakt, gruppen JAMM, Ekenäs lucia med tärnor.

Ti 24.12

– **kl. 13 Nallejulbön:** Ekenäs kyrka. Lindström, Aittola, M. Henriksson, barn.

– **kl. 14 Familjejulbön:** Ekenäs kyrka. Lindström, Aittola, M. Henriksson, barn- och ungdomskör, Six Notes.

– **kl. 15 Julbön:** Ekenäs kyrka. Lindström, Aittola, Filip Werthmann.

– **kl. 15 Julbön:** Tenala kyrka. Westerholm, Lindroos, Pia-Lena Kas-

terus-Lindholm.

– **kl. 15 Julbön:** Snappertuna kyrka. Yliportimo, Nygård.

– **kl. 16.30 Julbön:** Bromarvs kyrka. Westerholm, Lindroos, Suvi Gräsbeck.

– **kl. 17 Julbön:** Ekenäs kyrka. Yliportimo, Aittola, Antti Aittola.

On 25.12

– **kl. 06 Julotta:** Ekenäs kyrka. Edman, Nygård, kyrkokören.

– **kl. 06 Julotta:** Tenala kyrka. Westerholm, Lindroos.

– **kl. 08 Julotta:** Bromarvs kyrka. Westerholm, Lindroos.

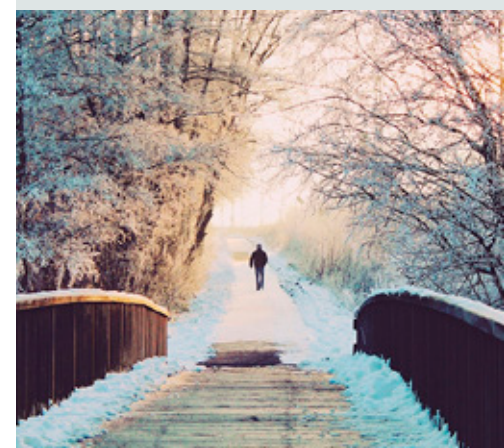
KYRKSLÄTT

Sorgegrupp

Kyrksläotts svenska församling:

startar en sorgegrupp under ledning av tf. kaplan Lars-Henrik Höglund och diakonissan Elina Tiainen. Gruppen kommer att samlas på Hörnan med start fredag 10.1 kl. 10–12.

När du förlorat någon som stått dig mycket nära, en familjemedlem eller vän, kan du få hjälp och stöd genom att samtala med andra i samma situation. I gruppen har du möjlighet att dela med dig av tankar och känslor till andra som är i samma situation och förstår vad det handlar om. Nu har du möjlighet till samtal i en sluten grupp. Kontakta Lars-Henrik, tel 050 598 4833 eller Elina, tel 050 3761489 för mera information.

TAMMERFORS

Dikt och sång i mellandagarna

Söndag 29.12 klockan 15: Två-språkig dikt- och musikandakt i Katariina församlingshem (Hatanpään puistokuja 20), **Antero Eskolin, Satu Saarela-Majanen, Paula Sirén, Heini Lappalainen-Nykanen** (sång), **Nina Kulhia** (fiol).

– **kl. 08 Julotta:** Snappertuna kyrka. Edman, Nygård, kyrkokören.
To 26.12
– **kl. 16 De vackraste julsångerna:** Tenala kyrka. Yliportimo, Lindroos.
Sö 29.12
– **kl. 10 Högmässa:** Ekenäs kyrka. Yliportimo, Aittola.
– **kl. 16 De vackraste julsångerna:** Ekenäs kyrka. Kören Stora fröjden, Åsa Westerlund, Inkeri Aittola.
On 1.1
– **kl. 10 Högmässa:** Ekenäs kyrka. Edman, Aittola.
Sö 5.1
– **kl. 10 Högmässa:** Ekenäs kyrka. Yliportimo, Nygård.
– **kl. 18 Trettondagskonsert:** Ekenäs kyrka. Västnyländska kammarkören, dir. Niels Burgmann, Katarina Singers, dir. Åsa Westerlund, Hanna Kenttämies, harpa.
Må 6.1
– **kl. 16 Församlingens julfest:** Ekenäs förs.hem. Gudstjänst, lekar, servering. Ekenäs lucia medverkar och avtackas.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 22.12:
– **kl 10.00 Högmässa med julkoralar på orgel:** 4. s. i advent. Musik av bl.a. D. Buxtehude och J.S. Bach, Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.
Ti 24.12:
– **kl 13.00 Julbön på julaften:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann & Guldskanten.
– **kl 16.30 Julbön på julaften:** Degerby kyrka. Hellsten, Anders Storbacka & Degerby Bortblandade kör.
– **kl 16.00 Julbön på julaften:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann & Guldskanten.
ons 25.12:
– **kl 7.00 Juldagens julotta:** Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann & kyrkokören.
To 26.12:
– **kl 10.00 Ortodox mässa på finska:** Ingå kyrka. Andakten är öppen för alla, nattvarden endast för de ortodoxa.
– **kl 18.00 Tvåspråkig gudstjänst med de vackraste julsångerna:** Degerby kyrka. Sjöblom, Storbacka.
Lö 28.12:
– **kl 13.00 Julsamkväm för äldre med kaffe:** församlingshemmet. Musik med DoReMingå, program, Lucia, andakt, kaffe mm. Arr. Röda korset, marthaföreningar m.fl.
Sö 29.12:
– **kl 10.00 Gudstjänst:** Ingå kyrka. Terese Norrvik, Gustafsson-Burgmann.
Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Högmässa sö 22.12
kl. 10: i S:ta Katarina kyrka i Karis.
Gudstjänst sö 22.12
kl. 12: i S:ta Maria kyrka i Pojo.

Ti 24.12 Julaften
– **kl. 13:** Julbön i Svartå kyrka.
– **kl. 13.30:** Julbön med små och stora i S:ta Katarina kyrka i Karis.
– **kl. 15:** Julbön i S:ta Maria kyrka i Pojo.
– **kl. 15.30:** Julbön i S:ta Katarina kyrka i Karis.
On 25.12 Juldagen
– **kl. 6:** Julotta i S:ta Katarina kyrka i Karis.
– **kl. 8:** Julotta i S:ta Maria kyrka i Pojo.
To 26.12 Annandag jul
– **kl. 10:** Högmässa i S:ta Katarina kyrka i Karis.
Sö 29.12
– **kl. 12:** Högmässa i S:ta Maria kyrka i Pojo.
On 1.1.2020 Nyårsdagen
– **kl. 12:** Gudstjänst i S:ta Katarina kyrka i Karis. Ingen högmässa i S:ta Maria kyrka i Pojo.
Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

SJUNDEÅ

Vi firar fjärde advent med högmässa: sön. 22.12 kl. 12 i S:t Petri kyrka, Cleve & Lilius, kören Lågan medverkar.
Katis Jul: sön. 22.12 kl. 20 i S:t Petri kyrka, Julkonsert med gruppen KVARNROT, Kvarnström, Granroth samt Sjöblom.
Hela familjens julbön: tis. 24.12 kl. 13 i S:t Petri kyrka, tvåspråkig.
Traditionell julbön: tis. 24.12 kl. 16 i S:t Petri kyrka, Cleve & Lilius.
Julotta: ons. 25.12 kl. 7.30 i S:t Petri kyrka, Cleve & Lilius.
Stefanidagens tvåspråkiga andakt: tors. kl. 16 i Fanjunkars, Erkama & Karvonen.
Mässa: sön. 29.12 kl. 12 i S:t Petri kyrka, Puiras & Lilius.
Andakt och de vackraste julsångerna: sön. 5.1.2020 kl. 16 i Capella, Cleve & Lilius.
Mässa: mån. 6.1 kl. 12 i S:t Petri kyrka, Cleve & Lilius.
www.sjundeaforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Ti 24.12. kl 14: Familjejulbön i Lojo kyrka.
Ti 24.12. kl 15.30: Julbön i Virkby kyrka.
Ons 25.12. kl 9.00: Julmorgonens gudstjänst i Lojo kyrka.
Må 6.1.2020 kl 13.00: Trettondagens högmässa i Virkby kyrka. Kyrkkaffe och taxi.
Ti 7.1.2020 kl 13.30: Svenska kretsen i Virkby kyrka.

TUSBY

Julotta 25.12 kl 9: i Tusby kyrka. Pastor Timo Huuhtanen, Kantor Riina Haapaniemi, Klemetskog Kyrkosångare.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 22.12 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen.
– **kl. 18:** De vackraste julsångerna i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen. Pargas kyrkokör medverkar.
Ti 24.12 kl. 13.30: Familjens julbön i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen.
– **kl. 17:** Traditionell julbön i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Lehtonen.
On 25.12 kl. 6: Julotta i Pargas kyrka, Backström.
– **kl. 20:** Aftonmusik på juldagen, konserten ”Himlen i min famn” i Pargas kyrka.
To 26.12 kl. 14: Julgudstjänst i Pargas Mälö bygdegård, Schmidt, Lehtonen.
Sö 29.12 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Ollila.
Ti 31.12 kl. 18.15: Tvåspråkig nyårsbön vid Pargas kyrkas klockstapel, efter klockringningen kl. 18.
On 1.1 kl. 18: Nyårsdagens kvällsmässa i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Ollila.

Nagu kapellförsamling:

Ti 24.12 kl. 15.30: Julbön på Nagu Grannas, tvåspråkig, Kjell Granström, Robert Helin.
– **kl. 15.30:** Julbön i Nagu kyrka, tvåspråkig, Kjell Granström, Robert Helin, Mirjam Granström, sång.
On 25.12 kl. 6.30: Finsk julotta i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin, Martin Granström, violin.
– **kl. 8:** Svensk julotta i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin, Martin Granström, violin.
Lö 28.12 kl. 18: Kapellförsamlingens julfest i Nagu församlingshem.
Sö 29.12 kl. 18: Kapellförsamlingens julfest på finska i Nagu församlingshem.

Korpo kapellförsamling:

Sö 22.12 kl. 18.30: Norrskata kyrkas julandakt, Killström, Granlund. Servering.
Ti 24.12 kl. 14: Finsk julbön i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
– **kl. 15:** Svensk julbön i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
On 25.12 kl. 6: Julotta i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
To 26.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Korpo kyrka. Obs klockslaget!

Houtskär kapellförsamling:

Lö 21.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i Houtskär kyrka. Glögg och pepparkakor i kyrkan från kl. 17.30.
Ti 24.12 kl. 13: Julbön på Houtskär Fridhem.
– **kl. 15:** Julbön i Houtskär kyrka.
On 25.12 kl. 7: Julotta i Houtskär kyrka.
Sö 29.12 kl. 11: Finsk högmässa i Houtskär kyrka.
On 1.1 kl. 11: Nyårsmässa i Houtskär kyrka.

Iniö kapellförsamling:

Lö 21.12 kl. 14: Kauneimmat joululaulut, de vackraste julsångerna på finska i Iniö kyrka.
– **kl. 17.30:** De vackraste julsångerna i Iniö kyrka.
Sö 22.12 kl. 13: Gudstjänst med nattvard och de vackraste julsångerna i Iniö Aftonro.
Ti 24.12 kl. 15: Julbön i Iniö kyrka, Meriluoto.
On 25.12 kl. 7: Tvåspråkig julotta i Iniö kyrka, Meriluoto.

ÅBO

fre 20.12 kl 18: ”Fröjdefull jul – En julresa genom Europa med seniorkörerna Argentum och Furorna”, S:t Karins kyrka. Dirigenter Henrica Lillsjö och Sofia Lindroos, orgel Anne Hätönen. Fritt inträde, programblad 15€/st
sön 22.12 kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Wikstedt (pred), Audas (lit), Danielsson, Lempa. Gudstjänstgrupp Rut medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe

tis 24.12:

– **kl 12.15:** Familjens julbön, Domkyrkan. Liljeström, Lempa
– **kl 14:** Musikandakt, Uppståndelsekapellet. Abrahamsson, Danielsson, Lempa
– **kl 17.30:** Julbön, Domkyrkan. Audas. Åbo Svenska Kyrkokör (dir. Marjo Danielsson) medverkar
ons 25.12:
– **kl 8.30:** Julotta, Kustö kyrka. Audas. Åbo Svenska Kyrkokör (dir. Marjo Danielsson) medverkar. Kyrkbuss, start kl. 7.40 Aurelia (Auragatan 18, Åbo) – Mariegatan – Aningsgatan – Nylandsgatan – Nylandsvägen – Piispanristi – Kairiskulmantie – Pyhän Kattariinantie – S:t Karins centrum – Paraistentie – Saaristotie – Linnanraunioentie – Kustö kyrka. Retur enligt samma rutt efter julottan. På- och avstigning vid busshållplatserna längs med ruten. Kyrkbussen är gratis
– **kl 10.30:** Gudstjänst, Nådendals kyrka. Audas, Lempa. Mats Lillhannus (sång) medverkar
– **kl 15–18:** Juldagsfest, Aurelia. Om du vill dela julgemenskap över en tallrik risgrönsgröt och annat gott från julbordet är du varmt välkommen på juldagsfest! Både stora och små, ensamma och familjer är välkomna! Anmälningar senast 20.12 till Sofia Liljeström, sofia.liljstrom@evl.fi, 040–341 74 87
– **kl 23:** Musik i juldagsnatten, Domkyrkan. En stämmingsfull musikstund i den halvmörka nationalhelgedomen. Andreas Nordström (sång), Tuomas Tenkanen (oboe), Tuuli Lempa (orgel), ÅSFs sånggrupp (dir. Marjo Danielsson) medverkar. Fritt inträde
tor 26.12 kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Liljeström, Lempa
sön 29.12 kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Liljeström, Lempa
ons 1.1 kl 12: Predikogudstjänst, Domkyrkan. Abrahamsson, Danielsson

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sö 22.12 kl. 14.00: De vackraste julsångerna – internationell version S ång, E–H Hansen
Ti 24.12 kl. 11.00: Barnens julbön L Serell, F Erlandsson, J Boholm–Saarinen, barnkörer
Ti 24.12 kl. 15.00: Julbön S Ång, E–H Hansen, A Karlsson–Karlsson
Ti 24.12 kl. 23.00: Julnattsmässan S Ång, L Serell, F Erlandsson, J Boholm–Saarinen, musikgrupp, E Olofsson sång
On 25.12 kl. 07.00: Julotta S Ång, E–H Hansen, A Karlsson–Karlsson
To 26.12 kl. 18.00: De vackraste julsångerna L Serell, F Erlandsson, A Karlsson–Karlsson, J Boholm–Saarinen
Sö 29.12 kl. 11.00: Högmässa R Syrén, F Erlandsson, A Karlsson–Karlsson
On 1.1 kl. 18.00: Nyårsbön R Syrén, F Erlandsson, A Karlsson–Karlsson

MARIEHAMN

FR 20.12 kl. 19.00: Kauneimmat Joululaulut – de vackraste julsångerna på finska i S:t Görans kyrka. Suomikuoro medverkar.
LÖ 21.12 kl. 19.00: Julkonsert med Stella Vokalensemble, Andreas Johansson – sång,

ÅBO

Musik i juldagsnatten

Juldagen 25.12 klockan 23: Musik i juldagsnatten, Domkyrkan. En stämmingsfull musikstund i den halvmörka nationalhelgedomen. **Andreas Nordström** (sång), **Tuomas Tenkanen** (oboe), **Tuuli Lempa** (orgel), ÅSFs sånggrupp (dir. **Marjo Danielsson**) medverkar.

Zaida Ponthin – violin, Anders Laine – piano/dirigent.
SÖ 22.12 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, Lucas Gustavsson – sång.
MÅ 23.12: Kansliet har stängt.
Julafton TI 24.12
kl. 09.00: Tomteloppet för Matbanken, start från församlingshemmet.
kl. 11.00: Samling vid krubban i S:t Görans kyrka.
kl. 13.00: Julbön i Mariakapellet, Kjell Frisk – blockflöjt.
kl. 14.30: Julbön i S:t Görans kyrka, Himlaliv, Cajsa Hallbäck – sång, Zaida Ponthin – violin.
kl. 13.00: Julbön på Margaretagården, Therese Karlsson – sång.
kl. 14.30: Julbön i S:t Görans kyrka, Mariehamns ungdomsorkester.
kl. 14.30: Julbön i S:t Mårtens kyrka, S:t Mårtenskören.
kl. 16.00: Julbön i S:t Görans kyrka, Björn Blomqvist – sång.
kl. 23.00: Julnattsmässa i S:t Görans kyrka, Julkören.
Juldagen ON 25.12
kl. 07.00: Julotta i S:t Görans kyrka, Catherine Frisk – sång, Kjell Frisk – klarinett.
kl. 08.30: Julotta på finska i S:t Görans kyrka, Suomikuoro.
Annandag jul TO 26.12
kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, Pilgrimskvartetten.
LÖ 28.12 kl. 19.00: Julens sånger i S:t Görans kyrka för Matbanken i samarbete med SteelFm hjälpen. Medverkar gör Himlaliv, Cajsa Hallbäck – sång, Marcus Gustafsson – trumpet, Gölby Fiddlers, Stephanie Jørgensen – sång.
SÖ 29.12 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka.
ON 01.01 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka.
Kyrktaxi till gudstjänst, tfn 018-19500.

SUND-VÅRDÖ

Fredag 20.12 kl. 19.00: Julkonsert i Vårdö kyrka med Stella vokalensemble, Andreas Johansson, sång, Zaida Ponthin, violin, Anders Laine, piano och dirigent. Frivillig kollekt till Matbanken.
Söndag 22.12 kl. 11.00: Högmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Marina Saponova.
Julafton 24.12 kl. 13.00: Julbön i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund, kören Spirit.
Kl. 15.00: Julbön i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund, julkören.
Kl. 23.00: Julnattsmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund, Erica Danielsson, sång.
Juldagen 25.12 kl. 08.00: Julotta i Vårdö kyrka. Maria Sjölund, Marie Lundell.
Annandag jul 26.12 kl. 13.00: Nattvard på Tallgården. De vackraste julsångerna.
Kl. 15.00: Nattvard på Strömsholmen. De vackraste julsångerna.
Söndag 29.12 kl. 11.00: Cafégudstjänst i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund. Kyrkkaffe i kyrkan.
Kl. 18.00: Julkonsert i Sunds kyrka. Sara Alm, Erica Danielsson, Ellinor Ellingsworth, Kaj-Gustav Sandholm. Programblad 10 euro.
Nyårsdagen 01.01: Högmässa i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö. 22.12. kl. 11: Gudstjänst, Janne Heikkilä, Heidi Blomqvist
Julafton 24.12 Julbön kl. 14: Heikkilä, Granholm
Juldag 25.12. Julotta kl. 8: Heikkilä, Granholm, kyrkokören. Busstransport ordnas, anmäl dig på förhand 044-4101800. Tidtabellen görs enligt anmälningarna.
Annandag jul 26.12. kl. 11: Gudstjänst i Molpe bykyrka
Annandag jul. 26.12. kl. 18: De vackraste julsångerna i kyrkan. Kyrkokören och Projecktören
Fr. 27.12. kl. 18: Kara- och kvinnosamling i FH, gäst Kristiina Heikkilä ”Barn och musik”
Sö.29.12. kl. 11: Högmässa, Heikkilä, Granholm
Nyårsdag 1.1. kl. 18: Högmässa, Kronqvist, Granholm
Obs. pastorskansliet stängt 31.12

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
Sön 22.12 kl. 10: Gudstjänst i Lfd's kyrksal. Norrback, Martikainen.
Sön 22.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Krs kyrka. Norrback, Ribacka-Berg, Martikainen, kyrkokören, Krs damkör och manskör. Efteråt servering.
Tis 24.12 kl. 13: Julbön i Krs kyrka. Norrback, Nilsson, sång Mia Heikkilä.
Tis 24.12 kl. 15: Julbön i Lfd's kyrka. Engström, Martikainen, kyrkokören.
Tis 24.12 kl. 16: Julbön i Sby kyrka. Norrback, Nilsson.
Ons 25.12 kl. 6: Julotta i Sby kyrka. Engström, kantor.
Ons 25.12 kl. 8: Julotta i Lfd's kyrka (OBS klockslaget!). Norrback, Martikainen, sångare från Lappfjärds dam-, mans- och kyrkokör.
Ons 25.12 kl. 8: Julotta i Krs kyrka. Engström, Nilsson.
Tor 26.12 kl. 10: Gudstjänst i Dagsmark bönehus. Norrback, Martikainen.
Tor 26.12 kl. 18: The Greatest Christmas Carols i Krs församlingshem, Siv och Tom Bergman med vänner, sång och samvaro på olika språk. Servering. Bön i kyrkan kl. 20, Norrback.
Lör 28.12 kl. 18: Församlingens julfest med de vackraste julsångerna i Lfd's kyrksal. Engström, Martikainen, kyrkokören, församlingens orkester. Servering.
Sön 29.12 kl. 15: Högmässa i Sby kyrka. Engström, Martikainen.
Tis 31.12 kl. 22: Nyårsbön i Ulrika Eleonora kyrka. Norrback.
Ons 1.1 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
NÄRPES

Fr 20.12 kl 16: Barnens julkör över i kyrkan, Lindén.
Lö 21.12 kl 15: Övning i kyrkan för De vackraste julsångerna, G o S Lindén.
Sö 22.12 kl 12: Gudstjänst i Öster Yttermark bönehus, Ingvesgård, A.Rimpiläinen.
Sö 22.12 kl 16 och kl 19: ”De vackraste julsångerna” i kyrkan, G o S.Lindén, Audas-Willman, julkören, kompgrupp. Barnens julkör medverkar kl. 16.00.
Julafton 24.12 kl 13: Julbön för alla, Ingvesgård, G.Lindén, Glad Ton.
Julafton 24.12 kl 23: Midnattsmässa Audas-Willman, Lindén, sånggrupp.
Juldagen 25.12 kl 7: Julotta Ingvesgård, Henrika Lillsjö.
Annandag jul 26.12 kl 12: Gudstjänst i Rangsbyskyrka, Audas-Willman, E. Tikkala, Lindén.
Annandag jul 26.12 kl 18: Kauneimmat joululaulut i kyrkan, S:ta Marian kuoro, Heikkilä, Lindén.
Må 30.12 kl 18: Midvinterdagar i Luthergården, Samuel Erikson, Gun Erikson, Laudate, S.Lindén.
Nyårsafton 31.12 kl 14: Midvinterdagar i Luthergården Ingvesgård, Janne Nyholm, Eva Björk.

Nyårsafton 31.12 kl 18: Nyårsbön Ingvegård, S.Lindén, Laudate.

ÖVERMARK

Fr 20.12 kl 19: ”De vackraste julsångerna” i kyrkan, Rosengård, Heikkilä, julkören o solister, Jakobsson, Anette Rönnlund-Nygård.
Julafton 24.12 kl 14: Julbön, Jakobsson, Rosengård, julkören.
Juldagen 25.12 kl 8: Julotta Jakobsson, Rosengård, julkören.
Fr 27.12 kl 18: Julfest i luth.bönehuset, Jakobsson, Lindén, lovsångsgruppen.
Sö 29.12 kl 12: Gemensam högmässa Jakobsson, Heikkilä.
PÖRTOM
Lö 21.12 kl 18: ”De vackraste julsångerna” i kyrkan, Lindén, julkören, Pörtom musikgäng, kompband, Heikkilä, Sundqvist.
Julafton 24.12 kl 15: Julbön, Sundqvist, G.Lindén, julkören.
Juldagen 25.12 kl 9: Julotta Sundqvist, Heikkilä.
Nyårsdagen 1.1 kl 12: Gemensam högmässa Sundqvist, Rosengård.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 22.12 kl. 14: IV Advent – Gudstjänst, Englund, Brunell.
Ti 24.12 kl. 13: Julafton – Hela familjens julbön i kyrkan, Englund, Brunell. Konfirmanderna medverkar.
On 25.12 kl. 8: Juldagen – Julotta, Englund, Brunell, kyrkokören.
On 25.12 kl. 14: Juldagen – Julandakt på Fyrgården, Englund.
To 26.12 kl. 14: Stefanidagen (Annandag jul) – Gudstjänst, Englund, Brunell.
Sö 29.12 kl. 14: 1 söndagen efter jul – Gudstjänst, Englund, Brunell
On 01.01 kl. 14: Nyårsdagen – Gudstjänst, Englund, Brunell.

KORSHOLM

Gudstjänst med De Vackraste Julsångerna: 22.12 kl 11 i kyrkan. Jessica Bergström avskedspredikar och avtackas. Nordqvist-Källström, Singsbykören, dir. Jenny Mendelin, a cappella gruppen Sweet Voices och Simon Granlund. sång.
Julbön för små och stora: 24.12 kl 13 i Smedsby fg. Lindblom, Nordqvist-Källström.
Julbön: i kyrkan 24.12 kl 15. Berg, Westerlund, projektkören. Sjunga i kören? Kontakta S Westerlund tfn 044-2757475.
Julotta: 25.12 kl 8 i kyrkan. Bergström, Westerlund, Nordqvist-Källström, Korall-kören.
Juldagskonsert: 25.12 kl 21 i kyrkan med Kammarkören Psallite, dir. S Westerlund och Adelcrantz blockflöjtsensemble, dir. R Holmgård.
Julgudstjänst: 26.12 kl 11 i Toby byagård. Kyrkkaffe. Lindblom, Westerlund.
Julhögmässa: 26.12 kl 13 i Smedsby fg Lindblom, Nordqvist-Källström.
Högmässa: 29.12 kl 11 i Korsholms kyrka. Rune Fant, Berg, Westerlund.
Nyårsmässa: 1.1. kl 18 i kyrkan. Bergström, Westerlund.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 20.12 kl 8.45 i kyrkan.
Högmässa: sö 22.12 kl 10, Fredrik Kass, Bertil Blom, Henri Aalto, Sofie Jungarå.
Pastorskansliet är stängt 23-27.12! Vi har öppet igen må 30.12 kl 9.15-12.
Mathjälpen: ti 24.12 kl 10 i drängstugan.
Julbön: ti 24.12 kl 15, Fredrik Kass, Rodney Andrén.
Julotta: on 25.12 kl 8, Ruth Vesterlund, Yngve Lithén, sånggrupp.
Julannandagens högmässa: to 26.12 kl 18, Ruth Vesterlund, Yngve Lithén.
Cafégudstjänst: sö 29.12 kl 18 i församlingshemmet. Tema ”Trygg i Guds hand”. Alaric Mård, sånggruppen Trinity, Ruth Vesterlund, Rodney Andrén m.fl. Servering.
Mathjälpen: ti 31.12 kl 10 i drängstugan.
Nyårsdagens högmässa: on 1.1 kl 10, Fredrik Kass, Rodney Andrén.

MALAX

FRE 20.12 kl. 9: Yttermalax skolas Julkyrka i kyrkan och Övermalax skolas Julkyrka i FH.
FRE 20.12 kl. 13: Kamratsödsgrupp i Sock-enstugan. Julfest med julgröt.
FRE 20.12 kl. 13.30: De vackraste julsångerna på Grangården/Westerhemmet. Trallarna medv.
LÖ 21.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i kyrkan. Kyrktaxi. Kyrkokören, Trallar-na, Wilhelm Bonn, Jonas Edman och Nina Dahl-Tallgren medv. Tornberg, Lax.
SÖ 22.12 kl. 10: 4 sö i advent. Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax.
SÖ 22.12 kl. 19: Julkonsert i kyrkan, med Lotta Borg, Michael Borg, Yngve Lithen och Johanna Sundqvist. Inträde 15 euro.
Ti 24.12 kl. 12: Julafton. Julafton Tillsammans, kl 12-14 i FH. Julgröt, kaffe, program och gemenskap. Anm. till Anne Bjurbäck eller Anette Engsbo senast 19.12. Arr. Träffpunkten och Malax församling.
Ti 24.12 kl. 15: Julbön i kyrkan. Nora Våglund med vänner medverkar. Norrback, Lax.
ON 25.12 kl. 8: Juldagen. Julotta i kyrkan. Norrback, Loviisa Tuomisto.
TO 26.12 kl. 18: Annandag jul. Gudstjänst i FH. Norrback, Loviisa Tuomisto.
SÖ 29.12 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Loviisa Tuomisto.
Ti 31.12 kl. 18: Nyårsbön i kyrkan. Norrback, Loviisa Tuomisto.
ON 1.1 kl. 10: Nyårsdagen. Högmässa i kyrkan. Norrback, Loviisa Tuomisto.

PETALAX

Gudstjänst: sö 22.12 kl. 11. Englund, Brunell. Duettsång av Heddy Norrgård och Susie Ribacka.
Julbön: ti 24.12 kl. 15. Englund, Brunell. Kyrkokören medverkar. Kyrktaxi.
Julotta: on 25.12 kl. 6. Englund, Brunell. Kyrktaxi.
Gudstjänst på Stefanidagen: to 26.12 kl. 11. Englund, Brunell. Kontakten medverkar. Kyrktaxi.
Gudstjänst: sö 29.12 kl. 11. Englund, Brunell.
Gudstjänst på nyårsdagen: on 1.1 kl. 11. Englund, Brunell.

REPLIT

Gudstjänst: Sö 22.12 kl. 10 i FH Replot. Ruth Vesterlund, Michael Wargh. Glögg + pepparkaka
Julbön: Ti 24.12 kl. 13 i Replot. Camilla Svevar, Michael Wargh, barnkör.
Julbön: Ti 24.12 kl. 14.30 i Björkö. Camilla Svevar, Michael Wargh, Lisa Lähdesmäki.
Julotta: Ons 25.12 kl. 7 i Replot. Camilla Svevar, Michael Wargh.
Julotta: Ons 25.12 kl. 9 i Björkö. Camilla Svevar, Michael Wargh..
Gudstjänst: To 26.12 kl. 13 i Södra Vallgrunds UF. Camilla Svevar, Michael Wargh. Servering.
Kvällsmässa: Sö 29.12 kl. 18 i Replot. Camilla Svevar.
Kvällsmässa: Ons 1.1 kl. 18 i Björkö. Camilla Svevar, Michael Wargh.

SOLF

De vackraste julsångerna: 21.12 kl 19. Medverkanden: Solf blåsorkester, Helsingbykören (dir. Anne Levlin), Michael Wargh (solosång), Karolin Wargh, Mats Björklund och Gun-Lis Landgårds. Kollekt för Finska missionssällskapet.
Högmässa: 22.12 kl 10, Fjärde Advent. Mats Björklund och Karolin Wargh.
Barnens julbön på julafton: 24.12 kl 12.00. Jultablå och sång av Solfångarna och Shiny Singers. Mats Björklund och Karolin Wargh.
Julbön i kyrkan, julafton: 24.12 kl 15.00. Solf stråkorkester, dir Karl-Erik Berg. Mats Björklund och Karolin Wargh.
Julotta på juldagen: 25.12 kl 8.00. Trumpetmusik med Steve Johnson. Mats Björklund och Karolin Wargh.
Gudstjänst i församlingshemmet på Annandag jul: 26.12 kl 18.00. Solosång Michael Wargh, allsång ur ”De vackraste julsångerna”. Mats Björklund och Karolin Wargh. Glögg och pepparkakor.
Högmässa: 29.12 kl 10. Mats Björklund och Ida Mitts.

Gudstjänst på Nyårsdagen: 1.1 kl 18.00. Mats Björklund och Karolin Wargh.
OBS! Mathjälpen: i Solf har ingen utdelning på Annandag jul 26.12! (Välkommen åter 2.1.2020!)

PEDERSÖRE
PROSTERI

ESSE

Fre 20.12 kl. 15: Andakt i Essehemmet.
– **kl. 15.30:** Pensionärsångarna i Essehemmet.
– **kl. 17.30:** Nattvard i Esselunden.
– **kl. 18:** K12, julfest i Fyren.
Lö 21.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i kyrkan, församlingsskören, Gloriess, kyrkvårdar Bäckby–Värnum–Humla.
Sö 22.12 kl. 12: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i Signegården, Granolund, Ravall, Gloriess, textläsare Mary Sjö.
– **kl. 14:** Sammankomst i Punsar bönehus.
Ti 24.12 kl. 12: Barnens julbön i kyrkan, Granolund, Ravall, jultablå. Kyrkvårdar Ytterse övre.
– **kl. 14:** Julbön i kyrkan, Granolund, Ravall, sång Roy Petersen.
On 25.12 kl. 8: Julotta i kyrkan, Björk, Ravall, församlingsskören, textläsare Majvor Forsblom, kyrkvårdar Slätkulla–Fors–Gers.
To 26.12 kl. 12: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i Bäckby skola, Granolund, B Ahl-vik, E Häggman, Harmonicakören, textläsare Riitta Sandbacka. Servering.
Lö 28.12 kl. 15: Julsänger med besök av Finlands Lucia i kyrkan, församlingsskören, kollekt.
– **kl. 16.30:** Julsänger med besök av Finlands Lucia i kyrkan, församlingsskören, kollekt.
Sö 29.12 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Björk, Ray, textläsare Kerstin Forsblom, kyrkvårdar Ytterse nedre.
On 1.1.2020 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Österbacka, Ravall, sång Christel Nyman, textläsare Kristian Nyman, kyrkvårdar Lappfors.

JAKOBSTAD

FR 20.12 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungd.utr., Wikblad.
LÖ 21.12 kl. 19.00: De vackraste julsångerna i Jakobstads kyrka, Borgmästars, Wester. Andakt Turpeinen.
SÖ 22.12 kl. 12.00: Mässa i Jakobstads kyrka, Björk, Björkholm–Kallio, Borgmästars. Ulla Nyströms gudstjänstgrupp.
SÖ 22.12 kl. 14.00: Ungdomarnas julfest i Församlingscentrets ung.utr., Wikblad, Johanna Eklund.
SÖ 22.12 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, inledningsbön Herman Mård, predikan Olavi Forsbacka. Efteråt kaffe.
SÖ 22.12 kl. 16.00: Julandakt på Nanoq, Björkholm–Kallio, Wester.
TI 24.12 kl. 9.00: Julbön i Mariahemmet, Björk, Borgmästars.
TI 24.12 kl. 14.00: Barnens julbön i Pedersöre kyrka, Björk, Wester, Katarina Vestersund, Sångfåglarna, solosång Cornelia Björk, PNK–B:s scouter.
TI 24.12 kl. 17.30: Julbön i Jakobstads kyrka, Smeds, Borgmästars, sång Bjarne Sjöblom.
TI 24.12 kl. 18.30: Gemensam jul i Församlingscentret. Program med julgröt, Smeds, Ekman, m.fl.
TI 24.12 kl. 23.00: Musik i julnatten i Pedersöre kyrka, Adorate, Cantate, Gloria, Borgmästars, Wester, Frantz, andakt Krokfors.
ON 25.12 kl. 8.00: Julotta i Pedersöre kyrka, Turpeinen, Erikson, Wester, Östman, Jakobstads sv och Pedersöre församlingars kyrkokörer. Gemensamt med Pedersöre församling.
TO 26.12 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, inledningsbön Andreas Brännbacka, predikan Martti Vähäkangas. Efteråt kaffe.
TO 26.12 kl. 18.00: Kvällsmässa med ”De vackraste julsångerna” i Jakobstads kyrka, Björkholm–Kallio, Borgmästars, Wester, Chorus Novus.
FR 27.12 kl. 19.00: In da house i Församlingscentret, Wikblad.

SÖ 29.12 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Borgmästars, Wester, flöjt Annika Snellman. Rainer Karvonens gudstjänstgrupp.
SÖ 29.12 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, predikan Stefan Snellman. Efteråt kaffe.
SÖ 29.12 kl. 17.00: Fokus i Församlingscentret. Lovsång, bön och gemenskap. Cafékäll, knytka.
TI 31.12 kl. 18.00: Tvåspråkig ekumenisk nyårsbön på Jakobstads torg. Kl. 17.45 fackeltåg från Jakobstads kyrka.
ON 1.1 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Wester.

KRONOBY

Skolgudstjänst: Fr 20.12 kl 9.00 i kyrkan, Wallis, Ellfolk–Lasén.
Julstämning med Steinback4:an: Lö 21.12 kl 20.00 i kyrkan, Eva–Lott Björklund, sång och piano, Evalotta Matikainen, kontrabas, Martin Söderbacka, gitarr, Mattias Thors, violin. Programblad 15€
Mässa: Sö 22.12 kl 10.00 i kyrkan, Wallis, Ellfolk–Lasén.
Kauneimmat joululaulut, laulujumalanpalvelus: Su 22.12 klo 16.00 kirkossa, Wallis, Ellfolk–Lasén
Barnens julbön: Ti 24.12 kl 12.00 i kyrkan, Maja Sandbäck, Hannes Uunila
Julbön: Ti 24.12 kl 14.00 i kyrkan, Wallis, Uunila, Sofia Bäck, Maria och Benjamin Dahlskog
Ottesång: On 25.12 kl 7.30 i kyrkan, Kyrkokören, Uunila, kantor och körledare.
Gudstjänst: On 25.12 kl 8.00 i kyrkan, Wallis, Uunila, Kyrkokören
Mässa: To 26.12 kl 10.00 i Söderby bönehus, Kavilo, Uunila, Kyrkokören.
Julens budskap på orgel – konsert: To 26.12 kl 18.00 i kyrkan, Stefan Lönnqvist.
Tvåspråkig festgudstjänst: Sö 29.12 kl 10.00 i kyrkan, Wallis, Kavilo, Markus Ventin, Olof Henricson, Ellfolk–Lasén. Kyrkkaffe
Mässa: On 1.1 kl 18.00 i kyrkan, Wallis, Uunila.

LARSMO

LÖ 21.12 kl. 18 Kauneimmat joululaulut: i församlingshemmet. Wiklund, sång Johanna Lill–Thylin, andakt Sjöblom, servering.
SÖ 22.12 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund, sång Matilda Åkerlund och Linnea Grankulla, kyrkkaffe. Kyrkvård: Storströmmen II.
TI 24.12 kl. 13 Barnens julbön: Lassila, Axell, Forsman, unga ledare, barnkören.
– **kl. 15 Julbön:** Lassila, Forsman, sång Lars–Victor Öst. Kyrkvård: Risöhall.
ON 25.12 kl. 8 Julotta: Sjöblom, Forsman, kyrkokören. Kyrkvård: Risö, Grev.
To 26.12 kl. 10 Högmässa på annandag jul: Sjöblom, Nina Mård, sång Hanna Wiklund. Kyrkvård: Litens, Holm.
– **kl. 14 Nattvard vid Sandlunden:** Sjöblom, Nina Mård.
Sö 29.12 kl. 10 Gudstjänst: Stig–Erik Enkvist, Sjöblom, Forsman. Kyrkvård: Byggmästar, Strömsholm.
On 1.1 kl. 18 Nyårsdagens kvällshögmässa: Lassila, Forsman, lovsångsgruppen, välsignelse av nya nattvardsassistenter, kyrkkaffe. Kyrkvård: Slussnäs, Brask, Käld.

NEDERVETIL

FR 20.12 kl. 8.30: Julkyrka för lågstadiet.
FR 20.12 kl. 13.00: Andakt med De Vackraste julsångerna i pensionärshemmet, julkafe.
SÖ 22.12 kl. 10.00: Högmässa, Store, Smedjebacka.
SÖ 22.12 kl. 19.00: KU:s Julkonsert i kyrkan, Kristoffer Streng, KU:s blåsorkester dir. Ingmar Byskata, Kyrkokören med Sonja Smedjebacka, Nedervetil Damkör med A–C Lindbäck–Haals, kontrabas Pekka Rannisto, trumpet Kristoffer Ekfors, ÖT:s Lucia med tärnor, altarandakt Anders Store.
TI 24.12 kl. 14.00: Julbön med tablå, sång- och musikprogram.
ON 25.12 kl. 8.00: Julotta, Kavilo, Smedjebacka och Kyrkokören, trumpet Kristoffer Ekfors.
TO 26.12 kl. 10.00: Finsk Gudstjänst med De Vackraste julsångerna, Carola Salo–Back,

Store, Smedjebacka.
SÖ 29.12 kl. 10.00: Minnesmässa i kyrkan, Store, Smedjebacka. Kyrkkaffe i fh.
ON 1.1 kl. 18.00: Gudstjänst i kyrkan, Store, Smedjebacka.
TO 2.1 kl. 14.00: Andakt med nattvard i Sandbacka Vårdcenter, Store, Smedjebacka.

NYKARLEBY

CENTRUM
Sö 22.12 kl 18 Julkonsert: kyrkan, Nykarleby manskör, Thomas Enroth, andakt Anders–sén–Löf. Programblad säljs vid dörren.
Ti 24.12 kl 15 Familjens julbön: kyrkan, Anderssén–Löf, Ringwall, sång systrarna Cederholm.
– **kl 17 Julbön:** kyrkan, Edman, Ringwall, sång Simon Häger.
On 25.12 kl 9 Tvåspråkig julotta: Edman, Ringwall, kyrkokören.
To 26.12 kl. 18 Julmusik på Annandagen: kyrkan, Sundstén, David Hellman, Maria Wingren, Anton Sundell, Jonathan Bäckström. Programblad säljs vid dörren.
Sö 29.12 kl 18 Kvällsgudstjänst: fh, Anderssén–Löf, Lönnqvist.
On 1.1 kl 18 Kvällsmässa: kyrkan, Edman, Anderssén–Löf, Ringwall, trombon Torvald Lund.
MUNSALA
To 19.12 kl 13 Julandakt: pensionärshemmets matsal, Sundstén, Näs, Holm–Haavisto, servering.
Sö 22.12 kl 18 De vackraste julsångerna: kyrkan, Sundstén, Näs, kyrkokören, violin Jonna Marjamäki m.fl. Efteråt församlingens julfest i Församlingshemmet med julgröt, kaffe och julprogram.
Ti 24.12.2019 kl 13 Familjens julbön: kyrkan, Sundstén, Näs, kyrkokören, solist Christian Vesterqvist.
– **kl 23.30 Julnattsbön:** kyrkan, Sundstén, Näs, solosång Anna–Lotta Wiklund.
To 26.12 kl 12 Gudstjänst: Pensala bönehus, Sundstén.
JEPPÖ
To 19.12 kl 18.30 Dagklubbens julfest: fh.
Sö 22.12 kl 15 Julkonsert: Jeppo ungdomsorkester & de vackraste julsångerna, kyrkan, Östman, Lönnqvist.
Ti 24.12 kl 14 Julbön: för stora och små, kyrkan, Östman, Lönnqvist, sångprogram.
– **kl 22.30 Julnattens musikandakt:** kyrkan, Klängenberg, Linda Andtbacka, Sjölands, Nordströms m.fl.
On 25.12 kl 9 Tvåspråkig julotta: kyrkan, Östman, Lönnqvist, Birgitta Sarelin, kyrkokören.
To 26.12 kl 14 Julfest: bönehuset, Tomas Kle–mets, musikprogram.
On 1.1 kl 12 Nyårsandakt med glögg: fh, Edman, Lönnqvist.

PEDERSÖRE
www.pedersoreforsamling.fi
Fr 20.12 kl 14: Julbön i Pedersheim, sång–program
Sö 22.12 kl 10: Högmässa med nattvard i kyrkan, lit. Häggblom, pred. Österbacka, kantor Christina Heikkilä
Sö 22.12 kl 15: Julsänger och andakt i Fly–nängens bönehus, Fredrik Snellman
Sö 22.12 kl 19: Julkonsert med kammarkören Bel Canto i kyrkan, inträde
Må 23.12: Församlingskansliet stängt
Må 23.12 kl 19.30: Julbön i Forsby bykyrka, Forsbykören, Hans Lillmäns violin, Österbacka, Östman
Ti 24.12 kl 10: Julbön med de minsta i kyrkan, julberättelsen, Österbacka, Snellman, Östman
Ti 24.12 kl 12: Familjens julbön i kyrkan, julberättelsen, Änglakör, Häggblom, Snellman, Östman, M. Sandstedt–Granvik
Ti 24.12 kl 14: Barnens julbön i kyrkan, J:stads sv. förs.
Ti 24.12 kl 16: Julbön i kyrkan, St Olofskören, Erikson, Östman
Ti 24.12 kl 23: Musik i julnatten i kyrkan, J:stads sv. förs.
On 25.12 kl 8: Julotta i kyrkan, Jakobstads sv. & Pedersöre församling tillsammans, kyrkokörerna, lit. Erikson, pred. Åsa Turpeinen, Östman, Wester

To 26.12 kl 10: Högmässa i kyrkan, Manskö–ren, Häggblom, Österbacka, Östman, efteråt kaffe i Pelargängen
To 26.12 kl 15: Sammankomst i Flynnängens bönehus, Kristian Gäddnäs, tolkning
To 26.12 kl 17.30: Andakt i Pedersheim, Käll–by fridsförening
Fr 27.12 kl 12–19: Långöppet i Missionsstugan
Lö 28.12 kl 19: Sångkväll med andakt i Flynnängens bönehus
Sö 29.12 Ingen gudstjänst i kyrkan, istället kl 18: Kvällsmässa med nattvard i Flynnängens bönehus, Erikson, kantor Robert Östman
Ti 31.12 kl 10–15: Missionsstugan öppet
Ti 31.12 kl 19: Nyårsfest, Kyrkostrands församlingshem, tillbakablick och framtidsstro i förändringens tid, servering
Ti 31.12 kl 21: Nyårsbön med nattvard i kyrkan, Häggblom, Obs ingen nyårsvaka efteråt!
On 1.1 Ingen gudstjänst kl 10 i Pedersöre kyrka, istället kl 18: Aftonbön för framtiden i kyrkan, Österbacka, Östman

PURMO

Sö 22.12 kl. 18: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i kyrkan, Ralf Salo, Johansson, sång Annika Löv.
Ti 24.12 kl. 14: Julbön i kyrkan, Portin, Johansson, sång av Marguerithe Sandstedt–Granvik och Håkan Granvik.
On 25.12 kl. 8: Julotta i kyrkan, Portin, Johansson.
To 26.12 kl. 19: Gudstjänst i kyrkan, Portin, Johansson.
Sö 29.12 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Ralf Salo, Granvik.
On 1.1.2020 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan, Portin, Johansson. Dop i gudstjänsten, Stefan Forsén.
To 2.1 kl. 14: Andakt i Purmohemmet, Portin, Johansson.

TERJÄRV

TO 19.12:
– **kl 13.30:** besöker Kyrkokören Backebo, kl 14.15 Terjärv vårdcenter.
– **kl 18–19.30:** Julglögg för förtroendevalda och frivilliga medarbetare i förs.h.
FR 20.12:
– **kl 9:** Skolgudstjänst, khden, kantorn, sång av skolelever.
– **kl 10:** Barnens skolandakt, Catrine Ahlberg, Britt–Mari Ahlsved, khden, kantorn.
LÖ 21.12 kl 19: Manskörens julkonsert i kyrkan, Simon Granolund och Mats Sägfors, solister; Kenth Granbacka, piano; Karl–Gustav Sundman, dirigent.
4 sönd. i advent 22.12:
– **kl 10:** Gudstjänst i Kortjärvi, khden, kantorn.
– **kl 18:** De vackraste julsångerna i kyrkan, barnkören, luciakören, khden, kantorn.
Julafton TI 24.12 kl 15: Julbön, khden, kantorn, sång av Emma Hanhikoski, Martina Broberg m.fl. Tag gärna egen psalmbok med.
Juldagen ON 25.12:
– **kl 7:** Julotta, khden, kantorn, kyrkokören, Stig Dahlvik, trumpet.
– **kl 9:** Jouluaamun jumalanpalvelus, khra, kanttori, Mariat.
Annandag jul TO 26.12 kl 10: Gudstjänst i Småbönders, khden, kantorn, Jan Wistbacka, saxofon.
SÖ 29.12 kl 10: Tvåspråkig Tacksägelsegudstjänst, khden, kantorn, kyrkokören. Vi minns och tackar för vår tid som självständig församling. Julgröt serveras i förs.h efter gudstjänsten. Program efter serveringen.
TI 31.12 Nyårsafton kl 19.30: Kvällsmässa, khden, kantorn, sångprogram.
Nyårsdagen 1.1.2020 kl 18: Gudstjänst i Hästbacka, Saitajoki, Borgmästars, Tärjäfolk.

Maxa glädjen och minimera besvikelsen

Kompromiss är julens ledord nummer ett, säger prästen och familjeterapeuten Maria Sundblom Lindberg.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD ILLUSTRATION: MALIN AHO

Julen. Varför är den så komplicerad? Så härlig och ofta också så utmanande? Varför har vi så stora förväntningar på just den här högtiden? Jag frågar **Maria Sundblom Lindberg**, som är präst och familjeterapeut. Hon säger att det är svårt att ge ett enkelt och kort svar på den frågan, allas julutmaningar behöver en egen manual. Men lite kan man kanske generalisera:

- Julen handlar ofta om att öka glädjen så mycket som möjligt och minimera besvikelsen så mycket som möjligt för så många människor som möjligt. Och det är knepigt.

Hur gör man för att lösa den ekvationen?

- En lösning kan vara att man själv stannar upp och verkligen funderar och prioriterar vad som på riktigt är viktigt för en själv – och det ryms bara tre saker på den listan. Sedan delar man sin lista med de andra i familjen, och då blir det tydligt vad alla önskar och behöver, men också vad det kan bli krock.

Det som också är utmanande är hur balansen ska vara mellan egna behov och andras behov, mellan den egna familjens önskemål och släktens önskemål.

- För den introverta och för den som inte mår bra kan de sociala kraven kring julen vara motsatsen till vila och glädje. För den sociala kan ensamhet och att inte få vara med sin familj vara jobbigt. I parförhållandet kan behoven krocka, men barnen i en familj är också olika, så kompromiss är julens ledord nummer ett.

Men om julproblematiken är mer smärtsam än logistik och olika behov?

- Psykisk ohälsa, missbruk och bråk tar sällan paus bara för att det är jul, snarare tvärtom. Skilsmässa, sjukdom och död är inte heller *on hold* bara för att julgubben kommer. Det gör extra ont just på julen, och besvikelser, svartsjuka och avund ligger också ofta under granen när man borde vara som mest lycklig, säger Maria Sundblom Lindberg.

Missbruk och bråk omöjliggör inte julglädje i sig. Om man ändå inte vill eller kan undvika att fira tillsammans kan man försöka få in en tidig julgröt eller julkyrka och en kort glögg i stället för att ens försöka sig på en lång middagssittning.

- Nyfamiljens dubbla uppsättning av släkt och vänner kan lätt bli utmattande och utmanande. Där är det kanske också viktigt att hitta nya former för hur man firar, men det tar tid, för ofta vill ingen i nyfamiljen ge upp sina traditioner. De är kanske det enda som finns kvar när kärnfamiljen är splittrad.

Många som har det jobbigt med jul och familj tycker att det är svårt att svara på folks frågor om julen. Man skäms.

- Då kan man välja att vara ärlig utan att gå in på detaljer, eller också säger man som det är. Om man drar en nödlögn känner man sig ofta ännu mer skamsen efteråt.

Varför är julen så viktig för så många?

- Julen har i alla tider brutit mot vardagen och slitet. Ju snabbare ekorrhjulet snurrar, desto större är vårt behov av motsatsen: ljus, musik, mat, kyrka och umgänge. För mig är julen ganska sinnlig, medan min vardag är helt tvärtom, så i december försöker jag hysteriskt få in allt sinnligt, som pepparkaksbak, lucia, konserter och julpyntande. Jag behöver det så desperat, men ofta blir det bara ännu fler stressmoment och inte den njutning jag trodde det skulle vara.

Hon talar om *Fanny och Alexander*, den svenska storfilmerna från 1982 som inleds med ett överdådigt julfirande med en stor släkt samlad.

- Den har blivit sinnebilden för den perfekta julen, men allt det där praktiska är ju bortklippt ur filmen.

- Fanny och Alexander-julen är en riktig kvinnofölja om vi ska försök-

Vi vill så gärna få den rad vi önskar i julens bingospel, men verkligheten skapar ofta utmaningar.

ka oss på att göra allt det där själva. Många mammors trötta tårar har nog droppat ner i diskhon sent i julnatten då alla andra sover eller ser på film. Det är viktigt att alla hjälps åt. Vux-

Julen bryter av mot vardagen och slitet. Därför känns den så viktig för många av oss, säger Maria Sundblom Lindberg. FOTO: PRIVAT

na människor som blir fjorton år när de kommer hem till sina gamla föräldrar och förväntar sig full service är den sämsta julklappen man kan få.

Om någon väljer att utebli från julfirandet varje år, hur hanterar man det?

- Fokusera på dem som faktiskt kommer. Varför tar den tomma stolen så mycket mer plats än den upptagna stolen?

Hon påminner också om att man i sin längtan eller sorg över den som valt att utebli lätt glömmar bort att hen inte är så trevlig om hen tvingas komma. Några är ändå bättre än ingen.

Precis som på många andra områden är perfektionism och höga krav de största hoten mot julfreden.

- Less är nästan alltid *more*, säger Maria Sundblom Lindberg.

I Eva Biaudets familj läser man julevangeliet varje jul. Hon tilltalas av moderskärleken, men påminns också om att Maria, Josef och det nyfödda barnet var en familj på flykt.

Vill fira jul utan höga krav

Eva Biaudet läser julevangeliet varje jul och önskar sig gemenskap, vila och stöd för mänskliga rättigheter i julklapp.

TEXT: **ERIKA RÖNNGÅRD**
FOTO: **JOHANNA MANTERE**

För Eva Biaudet är ledigheten kring jul och nyår ett välbehövligt avbrott.

– Den politiska kalendern är sån att det är ganska intensivt just före jul. Jag glömmervarje år hur lite fritid vi har i november och december.

Hennes jular har sett olika ut under olika livsskeden.

– Speciellt efter skilsmässan kändes julen ganska ensam. Det var ganska tuftt att bearbeta. Julen är så symbolisk och den syns i hela samhället.

Skillnaden mellan att fira jul med småbarn och med de numera vuxna barnen är också stor.

– När jag hade småbarn var det så underbart med deras enorma glädje. Jag levde så mycket på att de tyckte det var så spännande med alltihop.

Julen vill hon fira utan allt för höga krav,

»Julen är så symbolisk och den syns i hela samhället.«

med fokus på att samla människor omkring sig och ta det lugnt.

– Det viktiga är att vi har det trevligt tillsammans. Ju äldre jag blir desto mer förstår jag hur viktigt det är.

Hennes julfirande har också utrymme för släktingar och bekanta som söker efter julegemenskap.

– För mig är det bara roligt om jag plötsligt har någon av barnens vänner som vill fira jul med oss. Vår jul har aldrig varit speciellt slutten utan vårt hem är ganska öppet.

Moderskärlek i julevangeliet

Eva Biaudet hör inte till kyrkan men familjen läser julevangeliet varje julafton.

– Det är en tradition från min barndom. Det har alltid varit jätteviktigt för min mamma, hon blev så rörd av moderskärleken.

Numera är det ofta flyktingsituationen och vårt mänskliga ansvar för att ge människor skydd som Eva Biaudet tänker på när hon hör julevangeliet. Hon säger att Maria, Josef och det nyfödda barnet ju också var en familj på flykt.

– Men i min tradition har moderns känsla för det lilla barnet varit viktig. I den stunden när det berättas så vackert att "Maria gömde

allt i sitt hjärta" känns det som om det bara är de två fastän alla andra finns där omkring dem. Det tilltalar mig väldigt starkt.

Hon kallar sig själv världsförbättrare. Arbetet som politiker sätter spår som också syns i julfirandet.

– Jag får se många fall av människans ensamhet och utsatthet, och också konflikter. Samtidigt får jag processa att jag ändå har det ganska bra och att det är många som inte har det så bra. Det tänker jag också på på julen.

Likvärdighet på önskelistan

Eva Biaudet tycker att det är vackert om julen kan få oss att tänka mer på vårt ansvar i samhället. I hennes eget fall kan det handla om att föra kläder till Frälsningsarméns julgrytor eller köpa gåvor som stöder utvecklingsarbete.

Utvecklingen i samhället gör henne verkligen oroad – att allt fler hatiska röster höjs och att många talar om att alla människor inte borde ha samma rättigheter.

– Om jag skulle få önska något i julklapp är det att alla människor som tycker att det är viktigt med mänskliga rättigheter och likvärdighet skulle höja sin röst och ställa sig upp nu.

De vackraste julsångerna

I Johanneskyrkan i Helsingfors sjunger församlingen de vackraste julsångerna tillsammans med församlingens kör ledd av kantor **Dag-Ulrik Almqvist**; Johannes församlings musiklekggrupp medverkar.

Konferencierer är **Tomas Kolkka** och **Maria Repo-Rostedt**, organister är **Sixten Enlund** och **Anne Hätönen**. Tv-regi **Rufus Hedengren**.

Gudstjänsten sänds 22.12 kl. 13.03 i Yle Vega och i tv den 26.12 samt 6.1.2020 kl. 11 i Yle Fem.

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fredag 20.12 Hedvig Långbacka, Helsingfors

Måndag 23.12 Monica Heikel-Nyberg, Grankulla

Tisdag 24.12 Birgitta Sandås, Vörå

Onsdag 25.12 07.50 Julmorgon. Ett samtal om kyrkomusikernas jul med Dag-Ulrik Almqvist.

Fredag 27.12 Malena Björkgren, Åbo

Måndag 30.12 Malena Björkgren, Åbo

Tisdag 31.12 Malena Björkgren, Åbo

Torsdag 2.1 Fred Wilén, Helsingfors (R)

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 22.12 De vackraste julsångerna med Johannes församling i Helsingfors.

Julafton 24.12 kl. 17.00 Julbön med Borgå svenska domkyrkoförsamling. Predikant: Bo-Göran Åstrand. Liturg: Marina Smeds. Organist: Reidar Tollander. Sång: Rebecka Stråhlman.

Juldagen 25.12 kl. 08.00 Julgudstjänst med Johannes församling i Helsingfors.

Torsdag 26.12 Gudstjänst med Vörå församling. Predikant: Hans Boije. Liturg: Samuel Erikson. Kantorer: Martin Klemets och Kristofer Streng.

Söndag 29.12 Jazzgudstjänst med Kyrkslätt svenska församling. Predikant och textläsare: Jenny Airaksinen. Liturg: Helena Rönnerberg. Kantor och körledare: Susann Joki. Mikaeli-kören, Versokuoro, Pyhän Katariinan laulajat, Teuvo Ryyänänen, Pasi Saarela, Pekka Nyman, Hannu Nyman och Jussi "Jusa" Junttila.

Onsdag 1.1 Musikkudstjänst från Växjö Domkyrka. Musik av Kenneth och Ted Gärdestad och ur Psaltaren. Predikant: Carina Samuelsson. Ceciliakören. Körledare: Yvonne Steen-Ohlander. Musiker: Adam Svensson, Edvin Sydmark, Gustav Rydén, Jonathan Eryd och Oskar Jirdell.

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 20.12 Margareta Puiras, Ekenäs

Lördag 21.12 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 22.12 Herrens födelse är nära. Textläsare: Sofia Böckelman och Henrik Böckelman.

Måndag 23.12 John Vikström, Åbo

Onsdag 25.12 Ordet blev människa. Textläsare: Anna Edgren och Hedvig Långbacka.

Torsdag 26.12 Kristi vittnen. Textläsare: Anna Edgren och Hedvig Långbacka.

Fredag 27.12 Maria Westerling, Helsingfors (R)

Lördag 28.12 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 29.12 Den heliga familjen. Textläsare: Sofia Liljeström och Olli Liljeström.

Måndag 30.12 Heidi Jäntti, Sibbo

Tisdag 31.12 Bo-Göran Åstrand, Borgå

Onsdag 1.1 Jesu namn. Textläsare: Anna Edgren och Hedvig Långbacka.

Torsdag 2.1 Hilikka Olkinuora

Morgongudstjänst i juletid

Vi firar gudstjänst i Johanneskyrkan i Helsingfors med **Mikael Busck-Nielsen** som celebrant, **Dag-Ulrik Almqvist** som körledare och **Anne Hätönen** som organist. **Anna-Maria Böckerman** är solist. Vi får också höra julens berättelse läst från bibelns evangelier. Tv-regi **Rufus Hedengren**.

Gudstjänsten sänds 25.12 kl. 8.00 i både Yle Vega och Yle Fem.

Himlalliv: Utan min pappa

När **Anette Rönnlund-Nygård** var 17 år tog hennes far sitt liv. Redan som barn hade hon känt av hans sorg och gjort allt för att försöka hjälpa honom. Idag jobbar hon som familjeterapeut och vill fortfarande finnas till för människor som mår dåligt – men nu utan att själv vara medberoende.

Det är viktigt att ge vård till missbrukare och andra vuxna med psykisk ohälsa, säger Anette Rönnlund-Nygård. Men vi får aldrig glömma bort deras barn.

Yle Fem måndag 23.12 kl. 18.30, repris tisdag 24.12 kl. 10.

Himlalliv: Franciskusfesten på Kökar

Franciskusfesten på Kökar ordnades för första gången för 40 år sedan. Orsaken var att det på 70-talet gjordes arkeologiska utgrävningar på Hamnö i Kökar. Då hittade man Franciskanerklostrets sigillstamp i den gamla matkällaren. Man beslöt att bygga ett tak över källaren och inviga det som ett kapell. Franciskusfesten ordnas alltid första söndagen i juli.

I år hade festen temat "Det som förenar oss". Företrädare från adventisterna, ortodoxa, katolska och lutherska kyrkan var representerade.

– Vi är systrar och bröder vid samma bord, säger projektledare **Katarina Gäddnäs**.

Franciskus andlighet är en jordnära och människonära teologi som finns med i vardagen. Teater, musik och konst finns också med i programmet under festen.

I programmet medverkar förutom Katarina Gäddnäs även **Maria Widén**, präst och pilgrimsvandrare, tf kaplan **Yvonne Terlinden** och konstnär **Kjell Ekström**.

Yle Fem måndag 30.12 kl. 18.30, repris tisdag 31.12 kl. 10.

VAR MARIA

Vi har alla sett dem, glansbilderna av födelsen. De guldglänsande gloriorna, de välordnade huvuddukarna som ser ut att hållas på plats av sig själva, de ömma, förundrade blickarna ner på barnet. En stilig Josef lite i bakgrunden, med prydligt långt skägg, ibland gråhårig. En späd, vacker, ljus Maria med rena och smäckra ansiktsdrag. Men såg det verkligen ut så eller är det – just det, glansbilder?

TEXT OCH ILLUSTRATION: JOHANNA GRANLUND

EN DAG i början av november satt jag i mitt arbetsrum och försökte leta fram den perfekta bilden som skulle illustrera julens under. Jag googlade, scrollade och förkastade. För sötslig! För kitschig! Vilken kliché! Maria och Josef ser ju själva ut som bebisar!

Mitt största problem med betlehemsbilderna är att Maria är för vacker. Hennes skönhet skymmer blicken för mig så att jag sällan når fram till mysteriet bakom.

På många vis kan jag förstå syftet med bildförbudet som finns i vissa religioner och även i vårt Gamla Testamente. En avbildning av det gudomliga innebär ett förmänskligande, en begränsning och en förminskning. Våra blickar och vår fattningsförmåga stannar lätt vid en bild som vi kan förstå, istället för att försöka sträcka sig bortom, till det som är större än vårt intellekt och våra sinnen.

Den kristna traditionen har sökt stöd för sina bilder i det faktum att Jesus föddes på jorden som en vanlig, synlig, konkret människa – således avbildbar som vem som helst av oss. Ändå har man alltid poängterat att själva Guds väsen ligger bortom det vi till fullo kan beskriva med ord eller bilder.

MARIA DÅ? Hon är helt och hållet människa, om än i stora delar av kristenheten vördad som Guds moder, Gudaföderskan. Därför borde det stå oss fritt att måla, skulptera och gestalta henne hur mycket vi vill.

Själv skulle jag vilja ha en Maria som inte bara är en vanlig människa, utan också ser ut som en vanlig människa. Hon behöver inte vara ful (jag skulle nog reta mig minst lika mycket på det som på att hon är vacker), men mer alldaglig, som om vem som helst av oss plötsligt ställdes inför uppdraget att föda världens frälsare. Jag tycker att hon gott kunde få ha lite för tätt sittande ögon eller riktigt buskiga ögonbryn, dålig hy eller en kraftig höknäsa.

Eller är det att vanvörda det heliga? Kan Guds moder verkligen ha dubbelhaka och finnar på näsan? Tanken känns främmande för många, kanske för att vi är så impregnerade med århundraden av konstnärliga tolkningar som ansluter till den platonska idétraditionen, där treklängen "det Goda, det Sanna och det Sköna" var det enda sant eftersträfvansvärda. De första århundradenas kristna levde i en miljö som var präglad av (ny)platonismens idévärld, där varje god, sann eller skön företeelse som vi kan uppfatta med våra sinnen bara är en blek och bristfällig kopia av de fullkomliga idéerna som finns hos "det Ena" eller hos Gud.

Gud tillskrevs alltså, vid sidan av allt annat gott, också skönhetens fullkomning eller dess grundidé. Så långt den nyplatonska influensen. I Bibeln förekommer däremot endast några få indikationer på att Gud eller det heliga uttryckligen kan förknippas med skönhet.

»Själv skulle jag vilja ha en Maria som inte bara är en vanlig människa, utan också ser ut som en vanlig människa.«

JAGTILLTALAS av den ortodoxa kyrkans ikoner, inte minst för att ikonens funktion inte är att vara en deskriptiv, realistisk avbild, utan istället att vara en symbol. Den ansedda ikonmålaren Leonid Ouspensky ansåg att realismen i den västliga kyrkokonsten är ett hinder som gör det svårare för betraktaren att se det bakomliggande mysteriet. I den östliga kyrkokonsten däremot är ikonerna fräntagna alla individuella element och all strävan efter naturalism, vilket minime-

rar risken för att ikonerna ska misstas för en realistisk avbildning av det heliga. Ikonerna fungerar istället symboliskt. Ett exempel är glorian, som ska symbolisera det gudomliga ljus som lyser ur helgonets inre.

Ett annat är stiliserade och rytmiskt ordnade hårlockar, rynkor och veck på kläder. Dessa visar på den frid och harmoni från Gud som fyller helgonet. Helgonets glanslösa ögon och ibland bisarrt formade öron visar på en kropp som inte begränsas av vanliga sinneshörnimmelser, utan som har närmast sig det ohörbara och osynliga.

I det symboliska finns det gott om utrymme för det universella, det som vi alla kan relatera till. Marias gestalt innehåller många symbolbilder: överlåtelsen, tilliten fast hon inte förstod från början, modet att våga låta sig bli ett redskap, moderskapet (inte det idylliska utan det riktiga), att vara en flykting, förtvivlan över att förlora ett barn. Och för hennes del redan under jordelivet: förklaringsögonblicket då nattsvart död vänds i uppståndelse. Allt detta ryms i Maria. I henne kan jag känna igen mina egna frågor och min egen kamp. Hon kan vara en förebild eftersom hon var en vanlig människa precis som jag.

IMITT frustrerades sökande efter ofullkomliga och alldagliga bilder på en Gudsmoder och hennes son upptäckte jag två konstnärer som i alla fall närmar sig det jag var ute efter. Den ena är Rose Datoc Dall. Jag har visserligen problem med att också hon målar en alltför vacker Maria och dessutom en stilig Josef, men motivvalen är fräscha och bildkompositionerna väldigt fina. Det är något varmt mänskligt och nära i Dalls konstnärsblick som tränger igenom mitt filter.

Den andra är Jorge Cocco Santángelo. Han tycks ha målat otaliga kubistiska bibelscener, men jag har tyvärr inte hittat något betlehemsmotiv i hans produktion. Kubismen gör i mina ögon hans målningar tillräck-

VACKER?

ligt abstrakta för att de ska bli allmänmänskliga. Googla fram dem själva, om ni vill.

MARIA KAN faktiskt ha varit vacker på riktigt och det har jag i så fall inga problem med, utan det är konstnärernas nästan tvångsmässiga läsning vid en späd och skön Maria med rak, smal näsa, fin haka och nedslagen blick som skaver.

Det skaver mot att Jesus kommer till det enkla och fattiga. Mot att Gud låter sin son födas i ett smutsigt stall. Mot att han utelämnade sig till all vår mänskliga utsatthet, sårbarhet och bristfällighet. Genom hela hans jordiska vandring ser vi hur han söker sig bort från prålet och glansen och istället letar sig till de sjuka och utstötta och går med dem. I den tematiken platsar en Gudsmoder som inte var vacker, men som likväl var värdig att bära heligheten själv.

DE MARIASKILDRINGAR som jag faktiskt tycker om är de som betonar hur lite Maria visste. Vi har facit, hon hade det inte. Hon var bara en ung flicka, ogift men gravid, kanske rädd, tvivlande, men med minnet av ett änglabesök att begrunda i sitt hjärta.

*Mary, did you know that when you kiss your little baby, you kiss the face of God?
Did you know that your baby boy is Lord of all creation?
That sleeping child you're holding is the great I Am?*

Jag leker med tanken på hur jag skulle måla Maria. Hon är väldigt ung, precis som traditionen menar att hon var, kanske bara fjorton-femton år. Hon är ganska storväxt och rak och kantig i kroppen. Hon har en antydning till höknäsa, hon har fräckar och några finnar som den tonåring hon ändå är. Hennes hår är mörkbrunt och krulligt. Hennes ögon skulle jag måla vackra. De är ljusbruna och hon riktar dem mot det skrynkliga, röda, nyfödda barnet. Hon är utmattad, har ont och är full av motstridiga känslor. Men längre fram ska hon se på barnet, komma ihåg ängelns ord, tänka på de vise männens tillbedjan och vantroget undra: "Är det själva himlen som jag gungar i min famn?"

Citaten är hämtade ur julklassikern "Mary, did you know?" skriven av Mark Lowry och Buddy Greene (lätt redigerade) och Carolas "Himlen i min famn".

TÄNDER 15 000 JUL

Varje år väntar Forsbyborna på att Stefan Barkar ska tända på julbelysningen runt sitt hus. Det gör han för att sprida julglädje och lysa upp vintermörkret.

TEXT: **JOHAN SANDBERG**
FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

Ibland kan det uppstå en smärre trafikstockning framför familjen Barkars hus i Forsby, Pedersöre. Bilister stannar upp för att beundra och fotografera julbelysningen på tomten. Huset som ligger längs landsväg 741 mellan Jakobstad och Lappajärvi har blivit något av en lokal sevärdhet.

För 22 år sedan flyttade Stefan och Åsa Barkar in i huset från 1927. Husets form inspirerade Stefan i ett ganska tidigt skede att förse

det med några ljusslingor. För trygt tio år sedan tog intresset fart på allvar och nu uppskattar han antalet lampor till närmare 15 000.

– Det är en ständig utvecklingsprocess och varje år köper jag lampor för kanske 100 euro. Lamporna har blivit billigare och man kan få en lampslinga med tusen lampor för 30 euro, säger han.

Om det inte handlar om att rigga upp nya lampor så förnyar han de gamla. De senaste åren har han bytt ut alla glödlampor mot led-lampor, som är mera energisnåla. Hur mycket pengar han satt i belysningen har han inte koll på.

– Jag läste om en som hade 20 000 lampor som räknat ut att de förbrukade el för 60 euro per säsong. Det är inte frågan om några stora pengar.

Lamporna är Stefans projekt men Åsa ställer upp som smakråd.

– Jag sätter inte upp en enda, säger hon.

Med några undantag tar Stefan ner lamporna varje år för att hänga upp dem igen nästa jul. Att hänga upp dem tar flera dagar medan det går något snabbare att packa ihop dem.

– Många lampor slutar fungera om man lämnar dem ute året om. Jag har märkt att lampslingorna med järntråd rostar sönder. De med koppartråd rostar inte.

Inte ens lamporna högst uppe vid takåsen låter han vara kvar.

– Jag hade problem med att få upp dem första gången, säger han. Jag försökte först med en sex meters stege från balkongen. Men jag vågade inte riskera att klättra upp på den för den stod så pass brant. I stället tog jag två sex meter långa käppar och monterade en hammare i ändan på den enda och en spik på den andra. Jag lyfte upp spiken och försökte slå på med hammaren. Det gick ju inte så bra med en sex meter lång käpp. Men jag fick dit den till sist. Jag borde ju ha en skylift.

ELJUS

Han har kommit fram till att lampor av ett visst märke håller bäst. Dem köper han i en av marketarna i Jakobstad. Någon specialaffär har han inte anlitat.

– Man kan köpa lampor på nätet också. Men det har jag inte gjort. Vi har mest varma, vita lampor.

– Vi vill inte ha olika färgers lampor. Det är tillräckligt med tivoli ändå, säger Åsa.

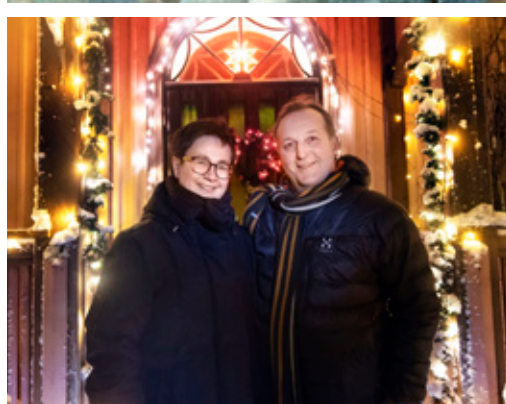
Ett fåtal lampor blinkar, men dem har han placerat på bakgården.

– De lamporna har vi köpt i misstag.

Har du nån djupare tanke bakom julbelysningen?

– Jag vill sprida ljus och julglädje, Numera finns det också en förväntan i byn på att lamporna ska tändas, säger Stefan.

– Folk frågar när jag ska hänga upp dem. Jag är ju illa tvungen att göra det. Det har blivit en tradition.

Varje år har han börjat tända lamporna lite tidigare. Förr var det vid luciadagen.

– Vi brukar ha en höstfest för våra vänner och då har han börjat hänga upp lite i träden för att lysa upp i mörkret, säger Åsa.

Folk har naturligtvis olika åsikter om belysningen.

– Det var en som sa att jag måste sluta med det där, för hans fru börjar tycka att han också borde hänga upp lampor till jul.

I amerikanska julfilmer ser man hur granarna tävlar om vem som har den bästa och mesta julbelysningen. För Barkars handlar det ändå inte om någon tävling.

– Det kan hända att julfilmerna inspirerat oss. Till våra jultraditioner hör att se *Ensam hemma*. Vi börjar kunna den utantill, säger Åsa.

– Det finns två gårdar mot Purmo som har gemensam belysning, vilket gör att det ser ganska stort ut.

KOLUMN

SOFIA TORVALDS

Till dig som är låg till jul

TILL HÖG, till låg, till rik, till arm, skriver Topelius i *Giv mig ej glans*. Han tänkte förstås på människors plats på statusskalan, men jag tänker på var vi platsar på deppighets- och ångestskalan. En del av oss går in i julen med glädje och energi och pepparkakshus, andra med nedstämdhet och en ruttande pumpa som stått på trappan sedan oktober.

NÄR MAN är låg är det en svart jul i själen. Det känns hopplöst jobbigt att hänga upp en adventsstjärna och hyacinten torkar i sin kruka och har börjat lukta konstigt. Man stirrar uppgivet på jultidningens recept och inredningstips. Man skulle ha lust att strimla tidningen i småbitar, men tyvärr är man för matt för att orka med det.

»Jag har lärt mig oändligt mycket av att vara låg.«

Det regnar och regnar och regnar, och när det inte regnar så blåser det. Man lyssnar inte på julmusik för den verkar kräva en glattig stämning som man inte lyckas landa i.

Jag har varit där och kanske har du också.

DET FINNS sådant som hjälper. Jag har testat grejer och här kommer mina tips.

1. Omfamna lågheten och gör en låglista på Spotify. Min heter "Låga listan" och har en massa låtar om olycka och bedrävelse, och sen låtar som påstår att man är jättefin fast man har sprickor och skador, och att man duger som man är. Det finns en låg jullåt på den också: *River* av Joni Mitchell.

2. Ät pepparkakor och choklad och drick glögg. Det fungerar.

3. Prata, prata, prata. Boka in luncher och träffar med vänner även om du känner dig lika visen som hyacinten därhemma.

4. Läs böcker om att vara låg. Då känner du dig mindre ensam.

5. Upprepa för dig själv: "Jag har ändå min värdighet." Min erfarenhet är att om man inte kan känna sig vacker eller värdefull eller effektiv så kan man ändå känna sig värdig.

SJÄLV HAR jag lärt mig oändligt mycket av att vara låg. Ett år av låghet kan lära en människa mer än tio år av att vara hög. Det finns stunder då jag kan känna mig verkligen tacksam för det.

Jag vet också att låghet och armhet förr eller senare byts ut mot åtminstone korta stunder av rikhet och höghet. En del av oss är oftast där på mitten och mår ganska lagom, andra är som jag och åker gungbräda mellan ytterligheterna.

Och medan vi gungar blir det jul.

Sofia Torvalds är redaktör på Kyrkpressen.

I fem texter möter Karin Erlandsson personer vi känner igen från Bibeln. De tidigare delarna fick vi läsa i KP 13 och 14. Här skriver hon om en kvinna som är med i en av påskberättelsens avgörande stunder. (Matt. 27: 19)

KVINNAN SOM DRÖMDE

De brukade dela sina drömmar med varandra. Det hade börjat efter en natt när hennes make vaknat av en mardröm och inte kunnat somna om.

– Berätta om drömmen, då kanske det hemska går om, sa hon och vaggade honom som ett barn.

Han hade trevat efter orden, det var något om svärd, och om hur han sprang utan att komma framåt. När drömmen fick ord hörde han själv hur omöjligt den lät. Till sist hade de skrattat åt det som han vaknat skrikande av.

– Tack, sa han. Vad skulle jag göra utan dig?

Han somnade, och hon låg i mörkret och försökte andas i samma takt.

MORGONENDÄRPÅ tog han hennes hand.

– Du då, har du drömt något spännande?

Hon log, trodde att han skämtade, men han väntade. Han ville verkligen veta. Så hon berättade. Om blommorna som hade många färger, om molnen som formade var-
elser, om havet som reste sig och sjönk.

– Tror du drömmar är sanna? frågade han när hon tystnat. Ibland tror jag det. De kan säga något om något.

– Så tror jag också, sa hon, ivrigt, för det var precis samma tanke hon hade haft.

Han klappade henne på kinden, han hade alltid tusen saker att göra, och hon ... hon skulle sitta kvar. Vänta på nästa morgon, och nästa, då de skulle berätta för varandra vad de drömt och var de varit under natten.

VARFÖR HADE hon gift sig med honom?

Det hade hon funderat på ibland, och hade hon också fallit för honom?

Jo, så var det nog. De hade varit gifta länge, hans hårfäste hade vandrat uppåt, hans händer var grövre och rynkorna kring hans ögon dolde hur vänligt de kunde se på dem han mötte.

För vänligt, tänkte hon ibland, när han kom hem på kvällen och berättade om sin dag. Om hur han lyssnat, försökt ta in allas åsikter och viljor, fattat beslut som så få som möjligt skulle uppröras över.

– Vad tycker du, frågade han. Gjorde jag rätt som fängslade honom? Borde jag ha låtit riva stället? Behöver staden flersoldater?

Hon älskade honom för att han frågade, hon visste att det var ovanligt bland män i hans ställning. Men hon avskydde också honom litegrann för att han lyssnade på andra. Kunde han inte fatta besluten själv?

Som den där gången ...

DET HADE varit det osyrade brödets högtid och den morgonen då han brukade frige en av fångarna. Folket fick bestämma vem det skulle bli, det var en fånig tradition, det hade hon sagt flera gånger.

– Det brukar inte bli någon av de verkligt otäcka fångarna, sa han. Inte heller folket vill att mördare och ogärningsmän ska gå fria.

Den här morgonen hade folket kommit till honom med en jude som de ville att han skulle döma.

– Det är ju egentligen inte min sak, hade han sagt. Ni får döma era egna.

– Men vi får inte döma någon till döden, hade folket sagt, och hon hade tänkt efteråt att de hade bestämt sig för straffet innan domen.

Hon hade hört ropen upp till sitt rum.

– Korsfäst honom, korsfäst honom!

HON HADE kikat ut mellan gardinerna och sett en trasig gestalt stå framför hennes man. Han såg inte ut att ha sovit på flera nätter, och hon undrade vad han kunde drömma om, hade han ett hem att sakna, blev molnen märkliga figurer också för honom?

I samma stund hon tänkte på hans drömmar kom hon ihåg sin egen samma natt. Det var så ibland med drömmar, de behövde en impuls för att nå ytan. Mannen som stod nere på gården hade funnits i hennes dröm.

Han hade haft samma smutsiga fötter, samma schabbiga mantel och hans ögon hade mött hennes på samma sätt som de mötte hennes makes.

Det hade inte varit en trevlig dröm, det mindes hon också. Hon rös när hon tänkte på det, och med ens visste hon vad som måste göras.

Snabbt, snabbt kallade hon till sin en tjänare.

– Gå genast ner till min make och säg honom att den mannen måste släppas fri. Han har inte gjort något fel. Säg att han fanns i mina drömmar, han kommer att förstå.

Hon stod kvar i fönstret och såg tjänaren tränga sig genom folkhopen och fram till domartribunalen. Tjänaren viskade och hennes make såg upp mot fönstret där hon stod. Han ryckte på axlarna, så svagt att bara hon såg det.

Jag ska göra vad jag kan, verkade den axelryckningen betyda.

Hon visste att det inte skulle vara tillräckligt.

*»Mannen som stod nere på gården hade funnits
i hennes dröm. Han hade haft samma smutsiga
fötter, samma schabbiga mantel och hans ögon
hade mött hennes på samma sätt som de mötte
hennes makes.«*

DECEMBERKRYSSSET

SEKING	MÅNAD	KENYAS GRÄNNE	ERIK EK ORT I ÖST- ERIKSBOTEN	INTENSIV ANNA ISAKSSON	STAD Upp 21:2	19/8	FAGRA LYDNADS TÄVLING FÖR HUND
→						VÄTEN- DRAG FRUSET VÄTEN	
DA FIRAS SAMUEL ARS- BÖCKER KADAVÉR					TA EN LUR LEITLANDS HUVUDSTAD		
				KORINT			
			ÄR NÄRA ÖGAT? LANDSKAP I SVERIGE			VARJUTRA- MA FÖR MICROSOFTS INTERNET- TJÄNSTER	LOGARITM VAPEN
FLICK- NAMN	PROFET I ANTIOCHIA APG 13:1	DECIGRAM MEDDELA		LAND I AFRIKA HUR SA?			
				DANSAT ANKEL			ORNA- MENT
FLÖTTA	HÖGT KORT	FOTBOLLS- LAG GÖRAN NILSSON			PROTEIN SOM UTFRÖ KEMISK REAKTION		
→				IFALL TYSK SKALD		JOAKIM ERIKSSON	FRANSK STAD
VAR ESAU? 1 Mos 36:19	↓	AN SMÅ- LANDS- STÖVARE? KÖRSBÄR	KVARG	SPANSK DRYCK FLITIG		FLICK- NAMN 2 Kung 14:25	PROFET
			JAPANSK STAD		ÄR GANSKA PRIVAT? PRÄST Joh 21:11	RODD- BÅTEN STAD I ITALIEN	
ASTEROID NR 433			PROFE- TERA	NOBEL- STIFTELSEN HÄNOMNAT DENNA... 5 Mos 28:24	KARTOOR KROKO- DIL	SKÖRDE- TID GRÄMMET	
				EDIT GRAN- SKOG	PURÉ	NEGA- TIONS- ORD	KAN X BETYDA
HALV- VÄNING	→			→			ERBIDIUM KÄRMIS SON Joh 7:1
KVILLRA	TORK- LÅDA MAN I SKOLA		BUSKE	KOSMETISKA FÖRETAG PENSIONER BOLAG	RESPI- RERA		PYTON- ORM
		KONST- SNICKARE IRIDIUM			TON	DOSA DECITON	BIOLL- DEL
SKÖRDE- VERKTYG		SMÖRJA			BRASA	BRÖLLÖP ORT Joh 2:1	
JORD- BRUKARE			PUNG- BJÖRN		STAD I GEORGI USA		

NOVEMBERKRYSSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Christina Östman**, Källby, **Marita Selander**, Mariehamn och **Eivor Backman**, Borgå.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 7 januari 2020 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Decemberkryssset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....

.....

.....

.....

SLAV Elihu 10:10	→	0	SAMUEL SON 1 Sam 10	REKAS FÄRAN FÄRAN	U	F	TRIVAR FRID	O	OUT- GÖDUS	TRETTA	T	B
→	N	A	T	T	V	A	R	D	↓	SÄLJA BILLEN BILLEN	R	E
LEVER	H	I	J	M	O	R	S	N	I	N	G	
SIGILL	L	L	A	K	T	A	E					
PIANO	A	R	G	A	D	A	R					
M	E	P	R	A	L	L	E	P	I			
OGRÄS	S	D	I	L	L	A	R					
IS	A	G	A	P	I	G	↓	L	I	M		
LYLA	L	E	A	L	Ö	S	↓	F	A	L	L	A
MIN KOP TILL TID Apg 7:34	↓	ARA	P	S	I	N	T	R	A	G	I	S
D	A	M	A	R	I	S	G	A	T	A	R	K
SPRÅK Joh 10:20	L	A	T	I	N	L	E	D	A	R	E	
TRE	T	R	E	N	E	F	L	E	R	E	B	A
B	A	K	I	S	K	U	N	G	N	O	L	L
B	R	A	S	G	A	D	U	V	T	A	I	G
S	E	T	T	E	R	S	T	U	P	I	D	
HUND	T	E	K	Ö	K	S	M	A	L	L	L	O
BMA 2019	A	R	O	N	B	A	A	L	T	V	R	E

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsamt par med fasta arbeten söker vacker trea i centrala Helsingfors. Ej rökare eller husdjur. Tel: 0405282188 /Valter

UTHYRES

Kompisboende i möbl. tvåa i Helsingfors, Munksnäs från 1/2020. Passligt för stud. Eget rum. Nära till buss och spårvagn. +3584573424489

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

1r+k i Borgå kärncentrum (torget). Hyra 600€ + vatten. Ledig. Tel. 0400213158

Mysig etta 30 m2 i Gamlas. Stambyte gjort, badrum och kök renoverade. Bra trafikförbindelser, nära köpcentret Kaari. Hyra 600 € +vatten. Ej rökare eller husdjur. kanneltie.kantelevagen@gmail.com /Catharina

Uthyses 2 r+k (53 m2) i Nickby, Sibbo. Marknivå. Hyra 650 euro+vatten+el. Rökfri hyresgäst. Tel. 044-3392109 (efter kl. 18)

Skötsam österbottnisk vårdstuderande önskar hyra etta i H:fors fr.o.m januari. Rök- och husdjursfri. Maxhyra 650€/månad. 050 4430453

DIVERSE

JURIDISKA TJÄNSTER
Erfaren jurist med en lång arbetserfarenhet sköter era juridiska ärenden. Testamenten, skilsmässor, bouppteckningar, skatter, besvär, fastighets ärenden, rådgivning, köp, mm. Martin Holmsten Roseng.v.3 C, H:fors 30 tel.0405953595, elpost: martin.holmsten@gmail.com. RING GÄRNA!

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi.

OPINION

Skicka insändaren till: Kyrkpressen/opinion, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. **E-post:** redaktionen@kyrkpressen.fi. **Glöm inte** namn, adress och telefonnummer. **Standardlängden** för de kortare insändarna är 1200 tecken. **Redaktionen** förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

Val

Kyrkan berör fler än ni tror!

Jag fick ett mejl häromdagen, av en gammal vän. Han hade bläddrat i en färsk Kyrkpressen, "som /han/ normalt kastar i roskisen". Och då till sin förvåning setten intervju med mig. Den är här helt ovidkommande. Det viktiga är vad han i sitt mejl skriver om kyrkan, och vårt behov av den, för han är bekymrad: "Jag är inte någon stor 'kyrkman' men vissa budskap kyrkan har vad gäller den mänskliga samvaron kommer aldrig att ändras, bara de kan leverera den till gemene man." Han säger sig fortfarande med glädje betala sin kyrkoskatt, men han ondgör sig över kyrkans oförmåga att kommunicera med den vanliga människan.

Han är inte ensam. Den stora majoriteten av kyrkans medlemmar varken syns eller hörs i våra församlingar, men bryr sig ändå. Och irriterar sig över mycket av det man ser och hör. Något som märks också nu, inför valet av nya delegater till kyrkomötet och stiftsfullmäktige, som ju förrättas

"Men redan nu vittnar den begynnande 'valrörelsen' tydligt om det breda och delvis nya intresse som finns för att påverka och öppna beslutsfattandet i vår kyrka, inte minst bland kretsar som hittills inte varit särskilt engagerade inom kyrkan."

11.2.2020. Inför bågge valen har mobiliseringen av kandidater varit livlig. Och vi har nu för första gången åsiktsbaserade kandidatlistor gemensamma för hela det svenska stiftet, över prostergränserna, och inte som tidigare regionala listor. De ideologiska skillnaderna mellan de två lekmanalistorna, För Kristi kyrka" respektive "En kyrka för alla", är överraskande små, även om betoningarna i den mest infekterade frågan – vigseln av samkönade par – nog är klart olika.

Mest uppmärksamhet har det väckt att det på den mer "konservativa" listan också finns kända namn som hittills profilerat sig som utta-

lat liberala. Vilken effekt det här får på den kommande debatten återstår att se. Men redan nu vittnar den begynnande "valrörelsen" tydligt om det breda och delvis nya intresse som finns för att påverka och öppna beslutsfattandet i vår kyrka, inte minst bland kretsar som hittills inte varit särskilt engagerade inom kyrkan. Glädjande många av lekmanakandidaterna är tämligen nya i dessa sammanhang, vilket inger hopp inför framtiden.

Däremot är det, för att citera Lucas Snellman i Kyrkpressen 22.11 (en tidning de flesta antagligen missat, på grund av poststrejken), smått oroande att så många av de nuva-

rande medlemmarna i stiftsfullmäktige inte ställer upp för omval. Speciellt som han frågar sig om det kanske beror på att de har upplevt att de inte kunnat påverka så mycket som de hade önskat. En inte sällan hörd kritik har ju varit att stiftsfullmäktige är ett organ med alltför få uppgifter, även om de formellt är tunga, och att det därför av många upplevs som ett organ utan större betydelse, vilket självfallet kan kännas frustrerande. Detsamma gäller för övrigt kyrkofullmäktige i våra kyrkliga samfälligheter, som ofta känns som en gummistämpel som bara välsignar beslut som beretts i andra och mer slutna organ. Att detta sakernas tillstånd inte låter sig ruckas så lätt är jag nog samt medveten om, men jag vågar ändå hoppas att de förestående valen för med sig nya krafter, och därmed också en förändring. Även om den är liten.

THOMAS ROSENBERG, Lovisa

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Ansökningar till lediganslagna tjänster

Följande tjänster var ledigförklarade att sökas senast 10.12.2019 kl. 15 och har inom utsatt ansökningstid sökts av:

Kyrkoherdetjänsten i Replots församling

Kyrkoherdetjänsten i Replots församling har inom utsatt tid sökts av tf. kyrkoherden i Replots församling Camilla Svevar. Den som sökt tjänsten intervjuas av domkapitlet 17.12.2019.

Kaplanstjänsten i Kyrksläpps svenska församling

Kaplanstjänsten i Kyrksläpps svenska församling har inom utsatt tid sökts av pastor Peter Blumenthal. Domkapitlet prövar den sökandes behörighet 17.12.2019.

BÅGAR -50%
och vid köp av glasögon
RESERVGLASÖGON-50%
Kyrömaan Näkö Oy
Asematie 5, 66440 Tervajoki
0400-802 320, 06 478 5440
Vid nödfall: 040-708 2259
Öppet: må-fr 9-17
lö enligt ök

Kallelse till årsmöte

Finlands Svenska Kyrkosångsförbund r.f. håller årsmöte onsdag 8.1.2020 kl. 14.30 i Åbo svenska församlings hus Aurelia, Auragatan 18, Åbo.
Centralstyrelsen

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Normalmmsgatan 21 A, 68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktionschef
(ansvarig redaktör)
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Emelie Wikblad
tfn 040 831 6836

Redaktör
Christa Mickelsson
040 831 6545

Redaktör
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6322

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Utgivare:
Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH
Paradbild: Nicklas Storbjörk
Tryck: Botnia Print, Karleby

ANNONS

Annonssinfo hittar du på: www.kyrkpressen.fi
Annonssdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.
Annonsförsäljning:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528

PRENUMERATIONER

Därför får du Kyrkpressen

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR).

Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen, prenumeration@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6614
Prenumerationspriser:
Finland & Norden 60 € Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

God jul & gott nytt år 2020!

KP
KYRKPRESSEN

 Fontana Media

Istället för att skicka julkort har vi valt att betala en summa till Finska missionssällskapets arbete bland funktionshindrade i Etiopien.

Mirja Himanen undervisar den etiopiska förskoleeleven Betlehem Mesfin framför en spegel. Himanen har arbetat som speciellärare bland döva i närmare 30 år. Foto: Sari Lehtelä

**En fridfull jul och
ett välsignat nytt år!**

KIRKKOPALVELUT

KREDU

SEURAKUNTA
OPIISTO

*Tack till alla som
deltagit i vårt arbete under året!*

*Med Er hjälp har vi kunnat förmedla
hopp, tro och fred på olika håll i världen.*

*Med önskan om en Fridfull Jul och
ett Välsignat Nytt År!*